

Република Србија

Министарство финансија

Сектор за макроекономске и фискалне анализе и пројекције

ТЕКУЋА МАКРОЕКОНОМСКА КРЕТАЊА

Новембар 2021.

* Приликом коришћења анализа објављених у овој презентацији обавезно је навођење извора.

РЕАЛНИ СЕКТОР

Реални раст БДП у трећем кварталу 2021. године износио је 7,4% мг, према флеш процени РЗС

ИПАС је у септембру 2021. године забележио раст од 6,2% мг.

Укупна индустријска производња у септембру је међугодишње већа за 1,4%, док је прерађивачка индустрија остварила пад од 1,5%

Септембарски промет робе у трговини на мало реално је већи за 4,3% мг.

Међугодишњи раст броја ноћења туриста у септембру износио је 20,4%

Економска активност је у 2020. години забележила смањење од 0,9%, што представља један од најбољих резултата у Европи.

Доприноси годишњој стопи раста БДП, производна страна, п.п.

Доприноси годишњој стопи раста БДП, расходна страна, п.п.

* Прелиминарни подаци
Извор: РЗС, обрачунато у Мфин;

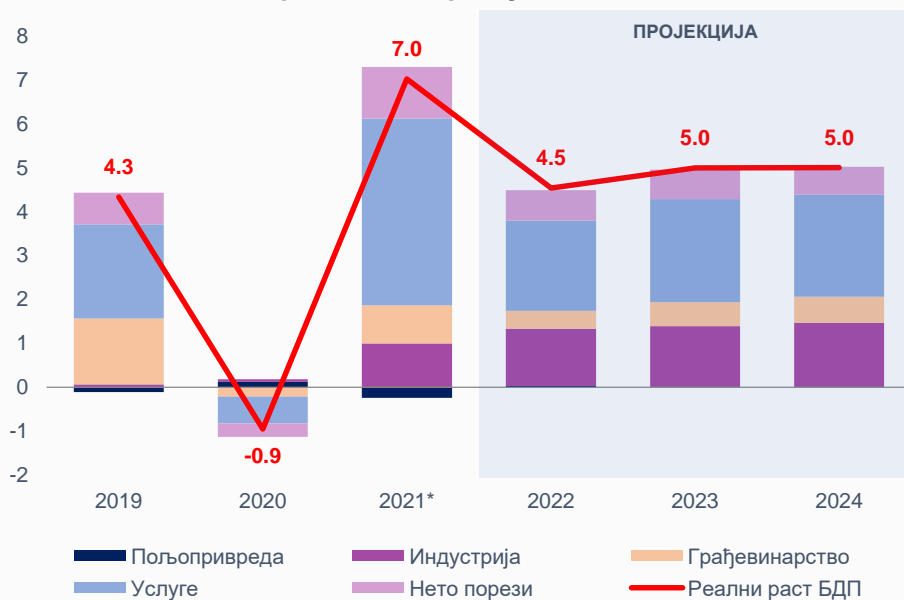
Пад БДП у 2020. години у потпуности је последица примене здравствених мера за спречавање ширења коронавируса али и значајног смањења спољне тражње изазване рецесијом привреда наших најважнијих спољно трговинских партнера. У циљу ублажавања ових шокова, Влада и НБС су донели свеобухватан економски програм подршке привреди и становништву без којег би пад привреде у 2020. години био већи, и износио би преко 5%, услед веће контракције привреде која би се десила у другом кварталу и одсуства динамичног опоравка у трећем и четвртном кварталу.

Најзначајнији негативан утицај на стопу раста БДП имао је услужни сектор који је забележио пад од 1,2% услед негативних ефеката епидемије коронавируса, пре свега на туризам и саобраћај, али и на забавне и услуге рекреације, као и на стручне и техничке услуге. Грађевинарство је забележило смањење активности од 3,6% као последица базног ефекта, односно изузетно високе вредности изведених радова у 2019. години. Негативан допринос имали су и нето порези услед мање потрошње становништва. Индустрија је захваљујући снажном опоравку у другој половини године успела да избегне рецесиона кретања, док је најзначајнији позитиван допринос имала пољопривреда са растом од 2,2%.

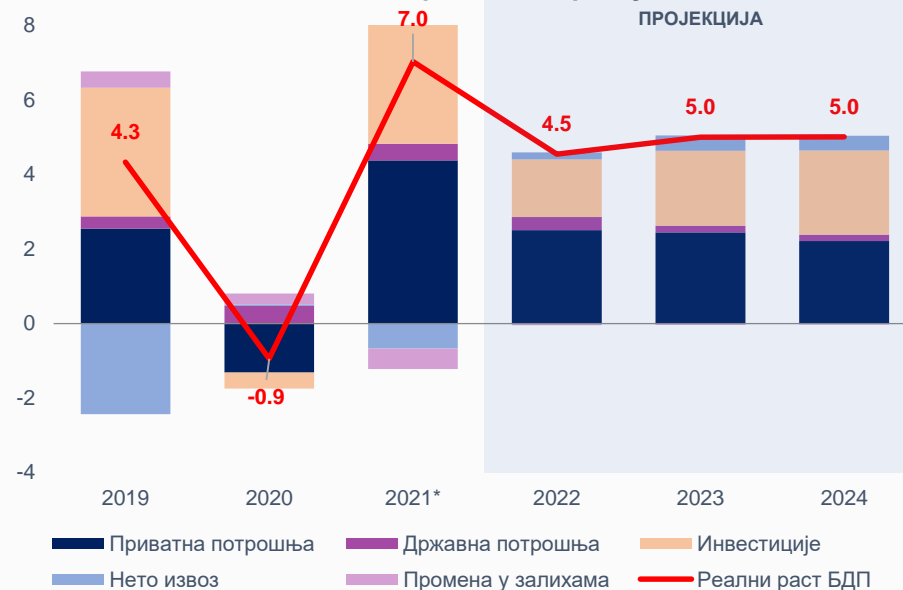
Посматрано по агрегатима употребе БДП, најзначајнији негативан допринос имала је приватна потрошње услед смањења издатака за неке услужне потребе због продуженог дејства епидемије. Шок у спољно-трговинској размени имао је за последицу значајно смањење извозно увозне активности уз нешто мањи пад увоза од извоза услед повећаног увоза медицинске опреме и материјала. Упркос значајном расту јавних инвестиција, укупна инвестициона активност је ипак забележила благо смањење од 1,9% услед мањег приватног инвестирања. Повећани издаци државе услед борбе против пандемије резултирали су растом државне потрошње, а позитиван допринос имале су и залихе пре свега услед раста пољопривредне производње.

Снажан опоравак домаће тражње, првенствено инвестиционе активности, утицао је на ревизију навише средњорочног раста у пројектованом трогодишњем периоду са 4% на 4,8% у просеку годишње.

Доприноси стопи реалног раста БДП, производни приступ, п.п.

Доприноси стопи реалног раста БДП, расходни приступ, п.п.

Извор: РЗС; пројекција МФИН
* процена МФИН

Имајући у виду добре резултате у првих девет месеци, као и очекивана кретања у наредном периоду, Министарство финансија је ревидирало навише процену раста БДП за 2021. годину на 7,0%. На остварене резултате у значајној мери утицале су и донете мере за подршку привреди и становништву у претходном периоду, као и снажан раст инвестиција и извоза.

Повећање креиране БДВ у 2021. години очекује се код свих сектора, осим код пољопривреде. Услужни сектор који је током претходне године био највише погођен пандемијом ће, следствено свом највећем учешћу у БДП, имати улогу доминантног носиоца раста. Индустрија ће са опоравком спољне тражње и активирањем нових производних капацитета, али и услед дејства базног ефекта, убрзати динамику у 2021. години и допринети расту БДП са око 1.0 п.п. Грађевинска активност би требала да оствари солидан раст услед даљег убрзања реализације инфраструктурних пројеката али и снажног опоравка приватних грађевинских радова.

Посматрано по агрегатима употребе у 2021. години раст ће бити у потпуности вођен домаћом тражњом, док ће допринос нето извоза бити благо негативан. Очувана стабилност на тржишту радне снаге и повећање зарада, потпомогнуто повољним условима финансирања допринеће расту личне потрошње. Инвестиције ће бити друга по значају компонента у погледу доприноса расту БДП, што је веома важно са становишта његове одрживости. Очекивани опоравак спољне тражње, уз активирање нових производних капацитета, резултираће растом извозне активности, док ће солидан раст приватне потрошње уз снажан раст инвестиција имати за последицу и раст увоза.

Према флеш процени РЗС, у трећем кварталу 2021. године остварен је међугодишњи раст БДП од 7,4%.

Доприноси кварталној стопи раста БДП, производна страна, п.п.

Извор: РЗС; прерачунато у МФИН

Доприноси кварталној стопи раста БДП, расходна страна, п.п.

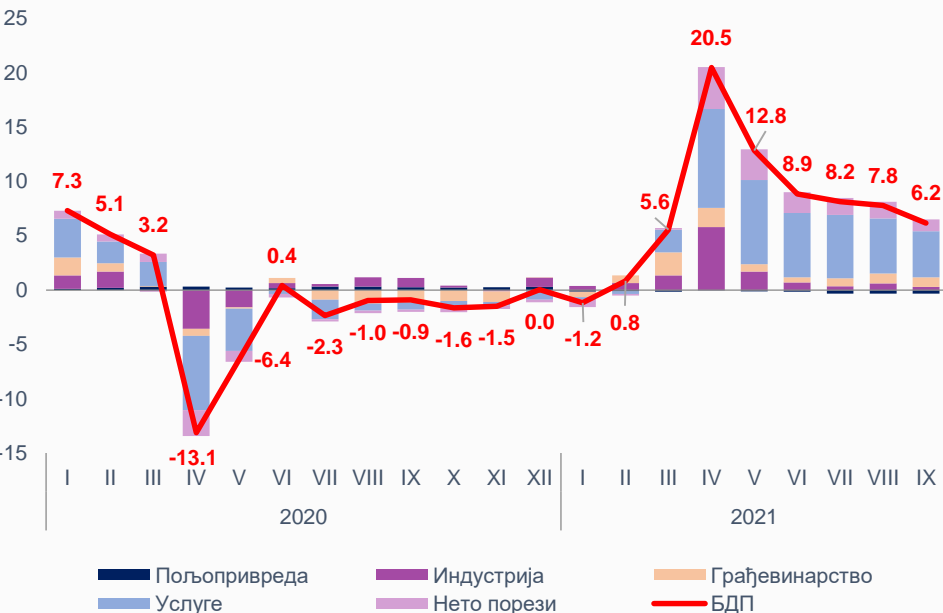
Након шока у другом кварталу 2020. године економска активност је захваљујући програму подршке привреди и становништву забележила снажан опоравак у другој половини године, да би већ у првом кварталу 2021. године БДП премашио ниво из предпандемијског периода. Добра економска кретања настављена су и током другог и трећег тромесечја, чиме је остварен раст БДП од 7,5% у првих девет месеци 2021. године.

Посматрано са производне стране раст БДП у трећем кварталу, према процени Министарства финансија, вођен је сектором услуга, пре свега услед раста у делатностима трговине, туризма, саобраћаја, стручних и техничких услуга, као и делатностима са доминантно државним учешћем (Државна управа, Образовање и Здравство). Опоравак приватне грађевинске оперативе уз наставак реализације инфраструктурних радова резултирао је повећањем грађевине од око 16%. Економска активност у сектору индустрије је успорила током трећег квартала што је имало за последицу скроман допринос расту БДП од 0,5 п.п. Сушни период током лета одразио се на пољопривредну производњу која је у овом периоду забележила пад од око 5%.

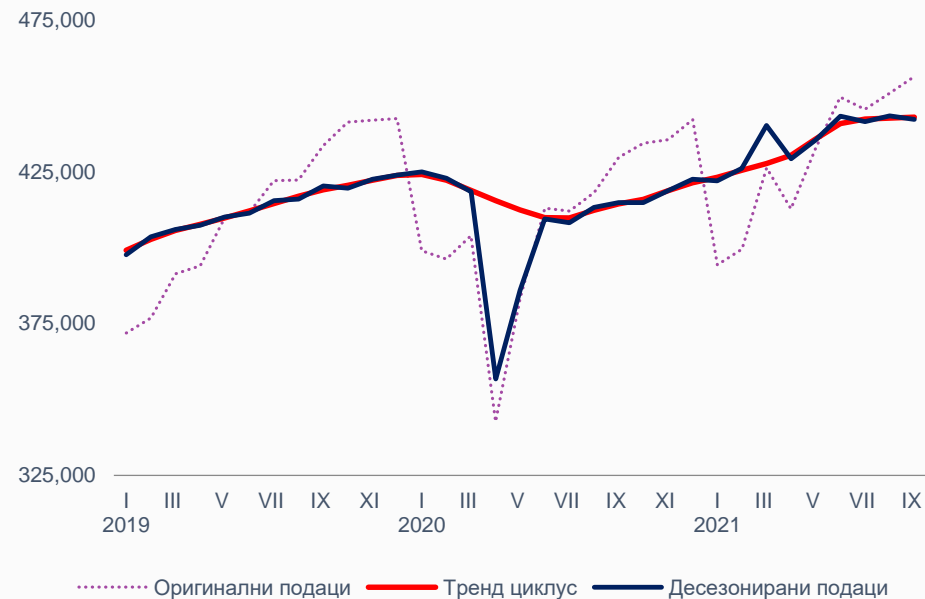
Посматрано по агрегатима употребе раст БДП у трећем тромесечју у потпуности је вођен домаћом тражњом као резултат раста приватне потрошње и инвестиција, док је допринос нето извоза био негативан. Раст реалних зарада и запослености уз повећану склоност становништва ка потрошњи, одразио се на повећање приватне потрошње и њен допринос расту БДП од 5,5 п.п. Убрзање приватних инвестиција уз наставак реализације инфраструктурних радова резултирали су растом инвестиционе активности од око 11%. Извозна и увозна активност су забележиле раст готово по идентичној стопи, али је због већег учешћа увоза у БДП допринос расту нето извоза био негативан.

ИПАС је у септембру 2021. године забележио раст од 6,2% мг.

Индикатор привредне активности по секторима, (доприноси расту, п.п.)

ИПАС – оригинални подаци, десезонирана серија и тренд циклус, уланчане мере обима, мил. РСД

Месечна динамика привредне активности наставила је са растом и током септембра тако да је раст БДП у првих девет месеци према процени Министарства финансија износио 7,5% мг.

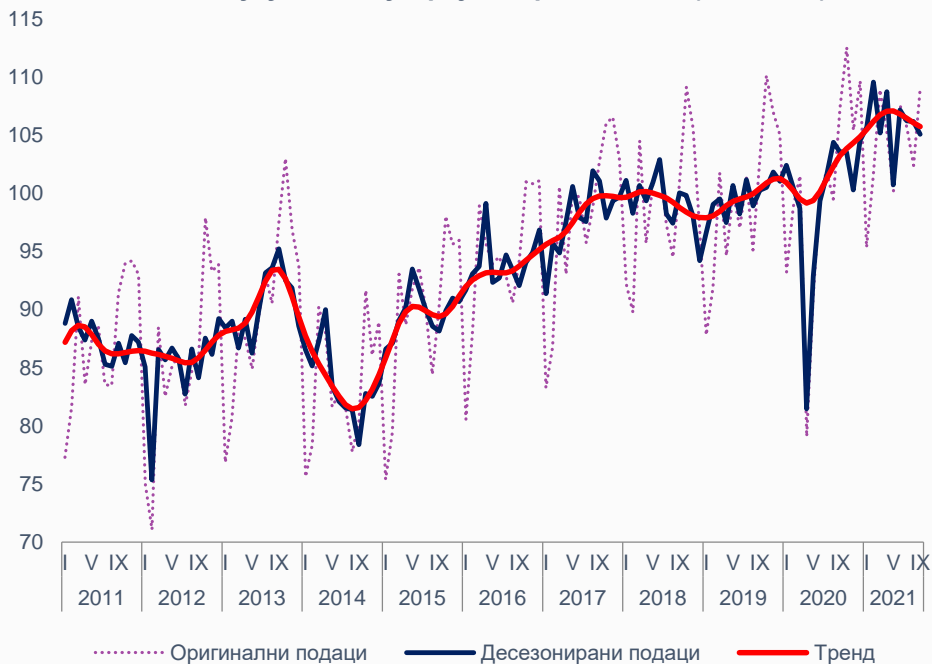
Министарство финансија, за потребе континуираног мониторинга економске активности и раног идентификовања активирања ризика привредног раста, на бази краткорочних показатеља израђује композитни индикатор привредне активности Србије – ИПАС*, као индикатор кретања економије у месечној динамици. Овај индикатор показује високу поузданост за сагледавање краткорочних кретања али се не може користити изоловано за оцену годишњих и средњорочних трендова.

Сви производни сектори са изузетком пољопривреде чији је утицај негативан дали су позитиван допринос економском расту. Око две трећине доприноса септембарском расту привреде остварио је услужни сектор са растом од 8,3 мг, пре свега као резултат повећања трговинског промета, саобраћаја, ИКТ и финансијских услуга, као и делатности са доминантно државним учешћем (Здравство, Образовање, Јавна управа). Грађевинска активност је наставила са dobrим кретањима, и према процени Мфин, допринела расту БДП у септембру са око 1,0 п.п. Индустриска производња је забележила међугодишње повећање од 1,4% и позитивно је допринела расту БДП са 0,3 п.п.

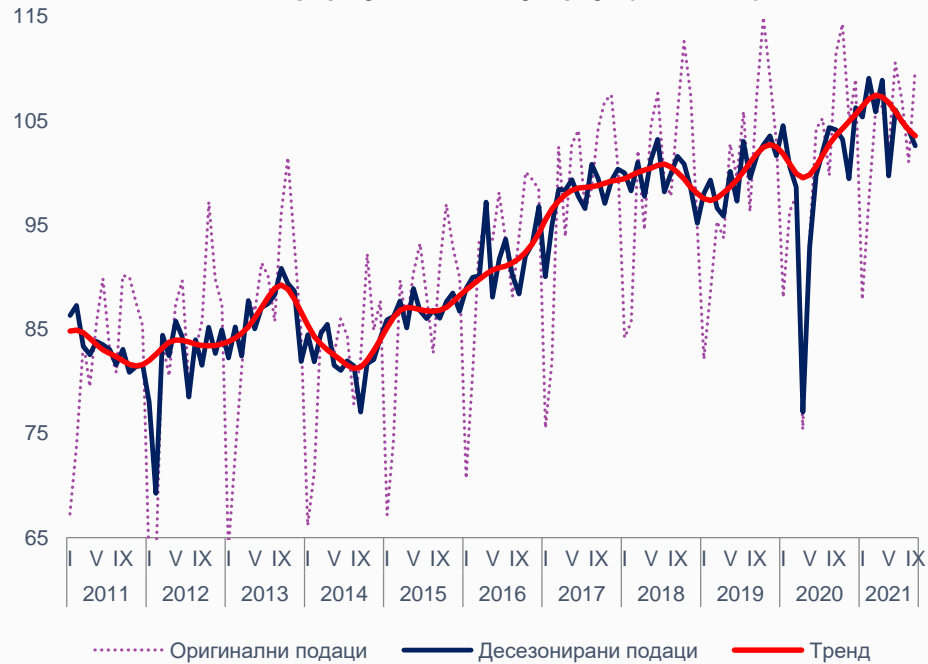
* https://www.mfin.gov.rs/upload/media/ZzkTpV_601696edb3a9a.pdf

Индустријска производња је у септембру 2021. године већа за 1,4% мг, док је производња прерађивачке индустрије смањена за 1,5% мг.

Индекси укупне индустријске производње (2020=100)

Индекси прерађивачке индустрије (2020=100)

Извор: РЗС, обрачунато у Мфин

И поред оствареног раста, динамика индустријске производње је успорила у септембру у односу на претходни месец, при чему је према десезонираним подацима ниво укупне индустријске производње мањи за 1,2%, а прерађивачке индустрије за 3,3%. Скрамни резултати физичког обима индустријске производње с друге стране су и даље праћени снажним растом извозне активности индустријског сектора од око 26% мг.

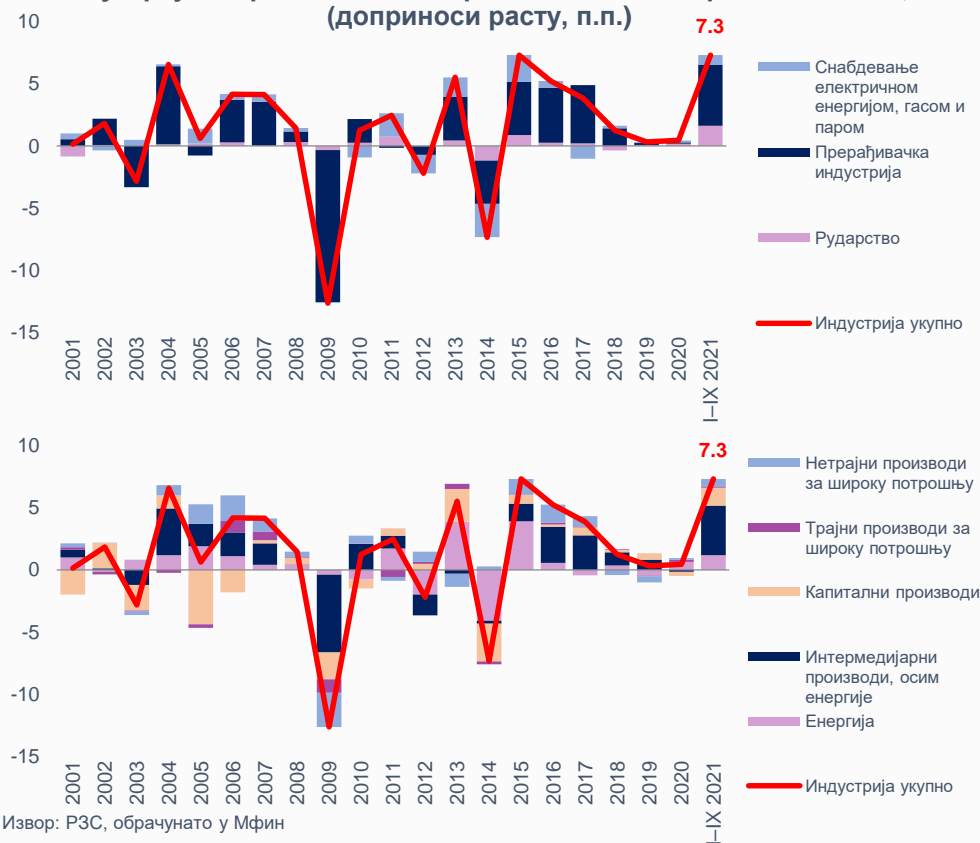
Раст производње рударства од 51,8% мг, успео је да надокнади пад забележен у прерађивачкој индустрији и производњи струје од 1,5% и 7,1% мг, респективно, резултујући септембарским растом укупне индустрије од 1,4% мг.

Кретања у рударству опредељена су већом експлоатацијом руда метала, чији је физички обим у септембру четири пута већи у односу на исти месец претходне године. С друге стране, међугодишње посматрано, пад физичког обима производње у 13 делатности, од укупно 24, определио је септембарски пад прерађивачке индустрије.

Међу делатностима прерађивачке индустрије које су забележиле пад производње у септембру, две трећине тог пада је опредељено нижим обимом производње прехранбене индустрије (пад од 7,0% мг), гумарске индустрије (-9,4%), производње намештаја (-24,5%) и аутомобилске индустрије (-17,9%). С друге стране, међу делатностима које су забележиле раст физичког обима производње, подједнак позитиван допринос оствариле су производња осталих саобраћајних средстава (раст од 194,8% мг), нафтна индустрија (6,9%) и металска индустрија (16,0%).

У првих девет месеци 2021. године индустријска производња је остварила раст физичког обима од 7,3% мг.

Индустријска производња по производним секторима и намени, (доприноси расту, п.п.)

Допринеси стопи раста укупне индустрије, п.п, јануар–сеп. 2021.

Активирање нових производних капацитета пре свега као резултат ефектуирања страних директних инвестиција из претходног периода обезбедили су и у условима пандемије стабилну динамику економске активности прерађивачке индустрије, што уз ниску базу из истог периода претходне године опредељује раст производње овог сектора од 6,4% мг. у првих девет месеци.

У овом периоду раст индустријске производње праћен је растом сва три сектора индустрије, при чему две трећине доприноса потиче од повећања производње прерађивачке индустрије од 6,4% мг, уз остварени раст у 17 од 24 делатности овог сектора. Поред тога, раст физичког обима рударства од 21,9% мг. резултат је снажног раста експлоатације руда метала, док је обим производње струје био већи за 4,4% мг.

Истовремено, све наменске групе бележе раст производње. Више од половине доприноса потиче од производње сировина и репроматеријала са растом од 13,0% мг, највећим делом услед раста експлоатације руда метала. Поред тога, значајан позитиван допринос је потекао од раста капиталних производа и енергије од 16,0% и 4,0% мг, респективно.

Високофреквентни индикатори указују на опоравак услужног сектора, који је претрпео највеће негативне последице пандемије коронавируса.

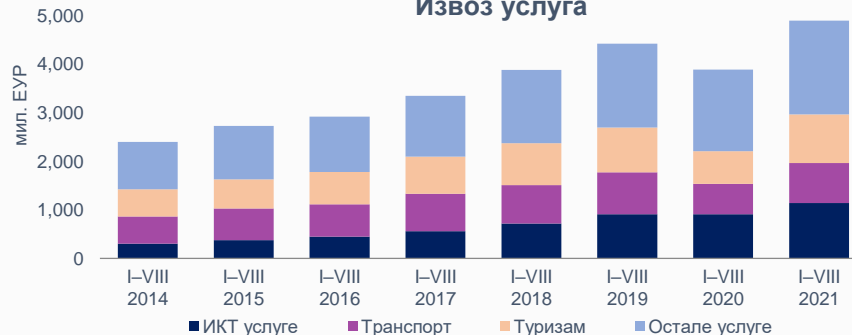
Промет у трговини на мало; трговина, саобраћај и услуге смештаја и исхране

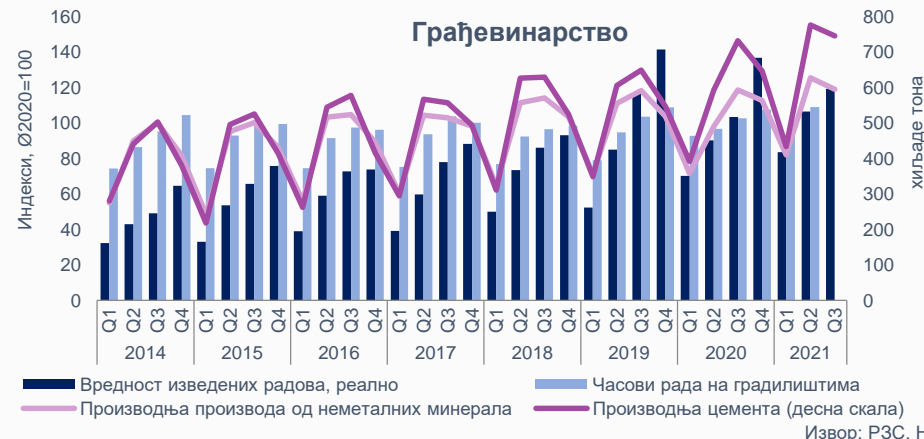
Ноћења и доласци туриста, девизни прилив од туризма

Извоз услуга

Грађевинарство

Услужни сектор карактеришу позитивна кретања. Трговина на мало наставља да бележи реални раст, који је у септембру износио 4,3% мг. Истовремено, туристичка активност мерена бројем доласка и ноћења туриста је међугодишње већи за 31,8% и 20,4%, респективно.

Промет робе у трговини на мало у првих девет месеци 2021. године реално је повећан за 10,5%.

У истом периоду туристичке дестинације је посетило око 2 милиона туриста, што је међугодишње повећање од 35,3%, уз раст броја остварених ноћења за 27,9%. У периоду јануар–август 2021. године, девизни прилив по основу туризма већи је за 50,4% мг. и износио је 1,0 милијарду евра.

У првој половини 2021. године, у односу на исти период 2020. године, остварен је раст броја новорегистрованих аутомобила за 33,9%.

У првих осам месеци, туристичке и ИКТ услуге са повећањем извоза од 50,4% и 25,5% мг. респективно, определиле су нешто више од половине укупног раста извоза услужних делатности од 26,0% мг.

Настављају се повољна кретања у сектору грађевинарства, уз реални раст вредности изведених грађевинских радова од 16,5% мг. и броја издатих грађевинских дозвола од 32,9% мг. у првих девет месеци. Истовремено, производња цемента и грађевинског материјала међугодишње је већа за 13,9% и 12,6%, респективно.

ЕКСТЕРНИ СЕКТОР

У септембру 2021. године,
међугодишњи раст робног
извоза и увоза износио је 24,4%
и 21,1%, респективно

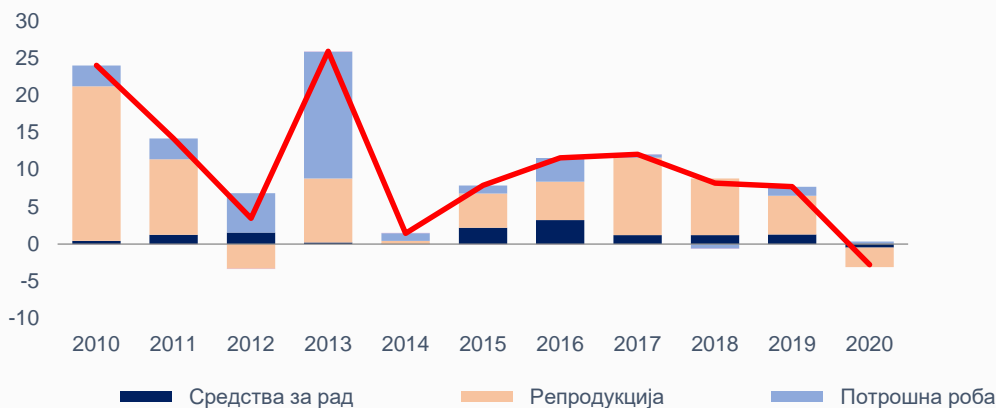
Покривеност робног увоза
извозом у септембру износила је
79,1%

Најзначајнији спољнотрговински
партнери Србије су Немачка,
Кина и Италија

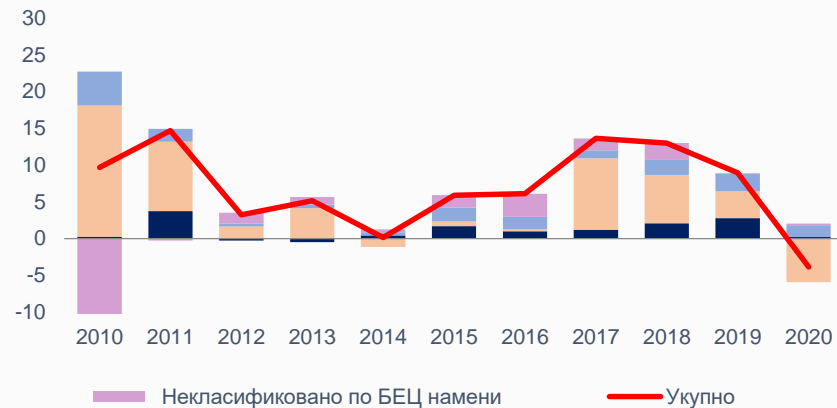
У августу 2021. године, дефицит
текућег рачуна износио је 287,8
мил. евра

Смањена спољна тражња и увођење ванредног стања у великој мери су се одразили на кретање роба и услуга током 2020. Обим укупне спољнотрговинске робне размене био је мањи за 3,4% м.г. и износио је 40 млрд евра.

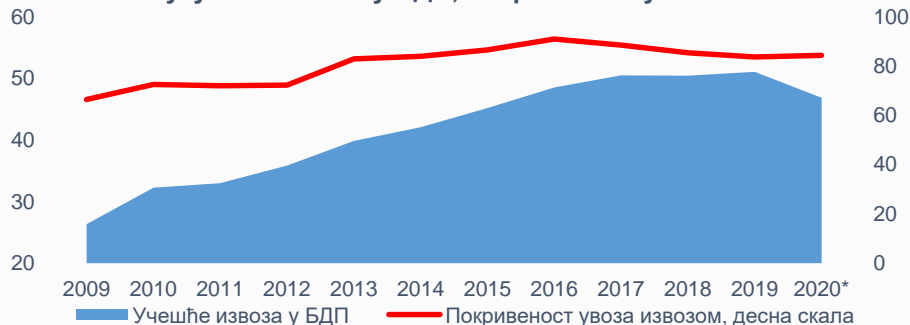
Извоз по економској намени производа БЕЦ, доприноси п.п.

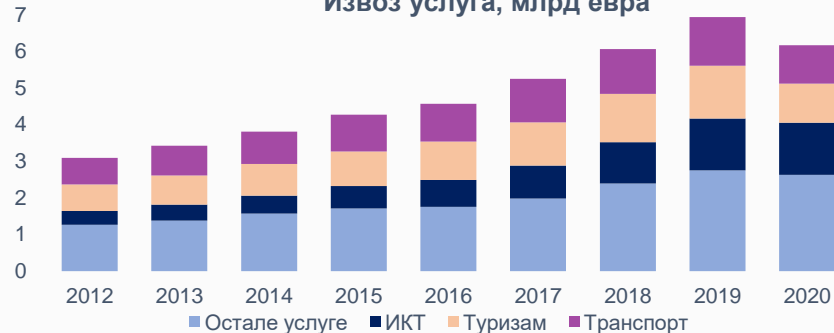
Увоз по економској намени производа БЕЦ, доприноси, п.п.

Учешће укупног извоза у БДП, покривеност увоза извозом*

Извоз услуга, млрд евра

Опоравак спољнотрговинске робне размене од шока услед „закључавања” економије регистрован је од септембра 2020. године, тако да је на крају 2020. године забележен пад извоза и увоза од 2,7% и 3,8%, међугодишње. Оваква кретања одредила су смањење дефицита спољнотрговинске робне размене од 6,9% у односу на 2019. годину.

Упркос успоравању екстерне тражње, пад извоза је био релативно мали. Носилац извозне активности, прерађивачка индустрија, остварила је пад извоза од 5% уз приметан опоравак извозно значајних делатности. Такође, на увећање извозне активности доминантно се одразила добра пољопривредна сезона, као и увећан извоз у рударству.

Увоз репроматеријала је доминантан у структури робног увоза по наменским групама. У 2020. он је био за 10,5% нижи и тиме је одредио и укупан пад увозне активности. Од средине године приметан је опоравак увоза потрошне робе и опреме.

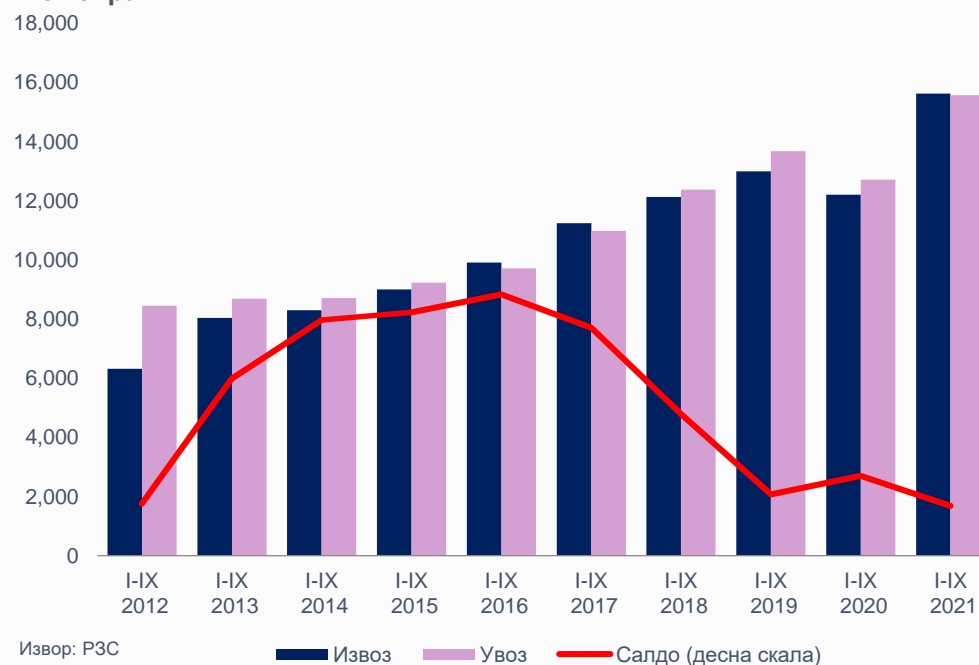
Смањење обима спољнотрговинских токова услед глобалне рецесије имало је за последицу смањење учешћа укупног извоза у БДП у 2020. години на 48,2% што је мање у односу на 2019. годину за око 3 п.п.

Извор: РЗС
*Процена Мфин, према националним рачунима

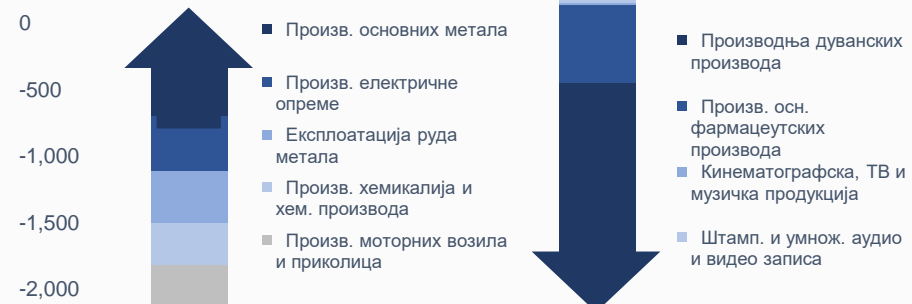
У првих девет месеци 2021. године, укупно је извезено робе у вредности од 15,6 млрд евра, а увезено 20,4 млрд евра (28,1% и 23,4% м.г, респективно), док је покривеност увоза извозом повећана на 76,6% у односу на 73,9% из истог периода претходне године.

Спољнотрговинска робна размена у периоду јан–септембар (2012-2021),

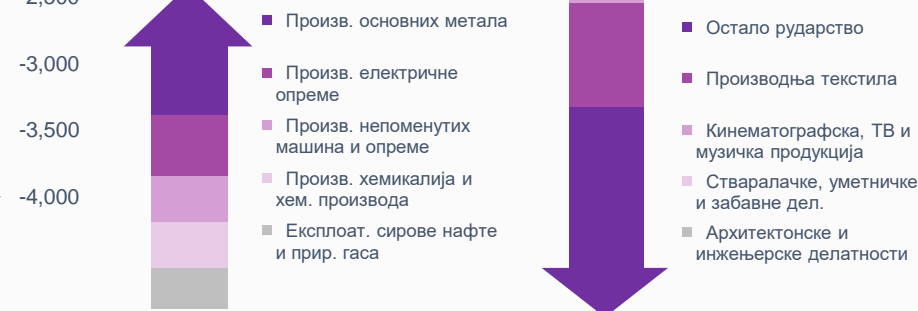
мил. евра

Делатности са најзначајнијим утицајем на раст/пад извоза

Делатности са најзначајнијим утицајем на раст/пад увоза

Само у септембру 2021. године, спољнотрговинска робна размена је међугодишње увећана за 22,5% и износила је 4,4 млрд евра, услед раста извоза од 24,4% и увоза од 21,1%.

У септембру 2021. године, укупно је извезено робе у вредности од 2 млрд евра, што је повећање од 24,4% у односу на исти месец претходне године. Раст извоза прерађивачке индустрије у септембру од 20,5% вођен је извозом металске, прехранбене и хемијске индустрије (повећање за 113,0, 60,0 и 39,0 мил. евра, респективно). Поред тога, настављен је и снажан раст извоза рударског сектора, где је остварено повећање од 87,4 мил. евра.

Током септембра вредност увоза је износила 2,5 млрд евра (21,1%, м.г.). Увозна активност вођена је већим увозом репродукционих добара (раст од 30,3%), уз наставак раста увоза опреме (9,3%), док је увоза потрошне робе забележио благи пад (-1,0%).

У периоду јануар–септембар 2021. године, у односу на исти период претходне године, извоз је увећан за 3,4 млрд евра, при чему је извоз прерађивачке индустрије повећан за 2,8 млрд евра. Највећи раст извозне активности забележен је у металској (46,0%), електронској (35,8%) и хемијској индустрији (45,1%), а настављени су позитивни трендови и код аутомобилске (27,9%) и прехранбене индустрије (21,9%). Рекордан извоз бележи сектор рударства у вредности од 404,9 милиона евра.

У првих девет месеци 2021. године, раст увоза забележен је код 22 од 23 групе производа. Нешто више од две трећине раста увоза опредељено је вишим увозом репроматеријала, услед повећане активности привреде, али и веће цене нафте. Истовремено, увоз потрошне робе и опреме забележио је раст од 10,2% и 14,0%, респективно.

Најзначајнији спољнотрговински партнери Србије периоду јануар–септембар 2021. године.

Робни извоз (мил. евра) и најзначајнији производи (%)

	1,971.3
Опрема за дистрибуц.ел.енерг.	16,3
Ротационе електричне машине	14,1
Воће припремљено и производи	5,8
Шинска возила и опрема	4,0
Остало	59,9

Робни увоз (мил. евра) и најзначајнији производи (%)

	2,701.7
Бакар	5,4
Путнички аутомобили	4,5
Лекови	4,1
Маш.за поједине инд.гр.остале	3,4
Остало	82,5

	611.8
Бакар	47,8
Руде бабра и концентрати	38,3
Дрво,просто обрађено	3,2
Дрво необрађ.или грубо обрађ.	1,9
Остало	8,8

	2,576.2
Телекомуникациона опрема	8,2
Машины за АОП и јединице	4,1
Електришне машине,апарати	3,4
Елек.апар.за струјна кола и сл	3,1
Остало	81,3

	1,339.2
Путнички аутомобили	13,8
Обућа	9,3
Кукуруз,у зрну	5,0
Ваљани производи,неплатирани	4,9
Остало	67,0

	1,683.5
Бакар	5,1
Делови,прибор за мотор.возила	5,0
Кожа	4,7
Лекови	2,6
Остало	82,6

	639.7
Воће свеже или суво	15,3
Гуме за аутомобиле и сл.	8,6
Лекови	6,5
Прибор за одећу од текстила	5,9
Остало	63,7

	1,057.9
Гас природни,течни или не	26,0
Нафта и минерална уља (сирови)	19,7
Ђубрива (сем сирових)	8,7
Дуван, прерађен	4,8
Остало	40,8

	800.9
Опрема за дистрибуц.ел.енерг.	17,3
Термојонске електронске цеви	16,1
Ваљани производи,неплатирани	3,8
Цеви и црева од пластич. маса	3,7
Остало	59,1

	869.5
Уља од нафте и минерала	12,2
Лекови	7,2
Опрема за дистрибуц.ел.енерг.	5,3
Производи од пластике	2,6
Остало	72,7

	1,120.2
Уља од нафте и минерала	12,3
Ваљани производи,неплатирани	3,4
Производи од житарица,брашна,скроба	2,6
Обућа	2,6
Остало	79,2

	517.8
Кокс,полукокс,ретортни угаљ	14,9
Шипке,профили,фазонски челик	14,7
Дрво,просто обрађено	7,0
Конструкције и делови	4,6
Остало	58,8

Учешће у ук. сп.трг.
робној размени

У периоду јануар–октобар 2021. године, укупна вредност извоза 15 највећих извозника износила је 4,4 млрд евра. Највећи извозник је Зиђин Бор, а следе смедеревска железара и НИС.

15 НАЈВЕЋИХ ИЗВОЗНИКА* у периоду јануар–октобар 2021. године (мил. евра)

НАЗИВ ИЗВОЗНИКА	МЕСТО	ИЗВОЗ
SERBIA ZIJIN BOR COPPER	БОР	626.9
HBIS GROUP SERBIA IRON & STEEL D.O.O.	БЕОГРАД	619.6
NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE	НОВИ САД	395.5
TIGAR TYRES	ПИРОТ	356.1
HENKEL SRBIJA	БЕОГРАД	301.2
LEONI WIRING SYSTEMS SOUTHEAST	ПРОКУПЉЕ	283.0
YURA CORPORATION	РАЧА	262.1
FCA SRBIJA D.O.O.	КРАГУЈЕВАЦ	255.7
GRUNDFOS SRBIJA	ИНЂИЈА	200.6
HIP - PETRONEMIJA	ПАНЧЕВО	193.6
DRUŠTVO ZA TRGOVINU ROBERT BOSCH	БЕОГРАД	190.5
SERBIA ZIJIN MINING D.O.O. Bor	БРЕСТОВАЦ	179.0
HEMOFARM	ВРШАЦ	175.8
PHILIP MORRIS OPERATIONS	НИШ	169.0
ZF SERBIA D.O.O. PANCEVO	ПАНЧЕВО	168.1

Најзначајнији извозни производи у периоду јануар–септембар 2021. године

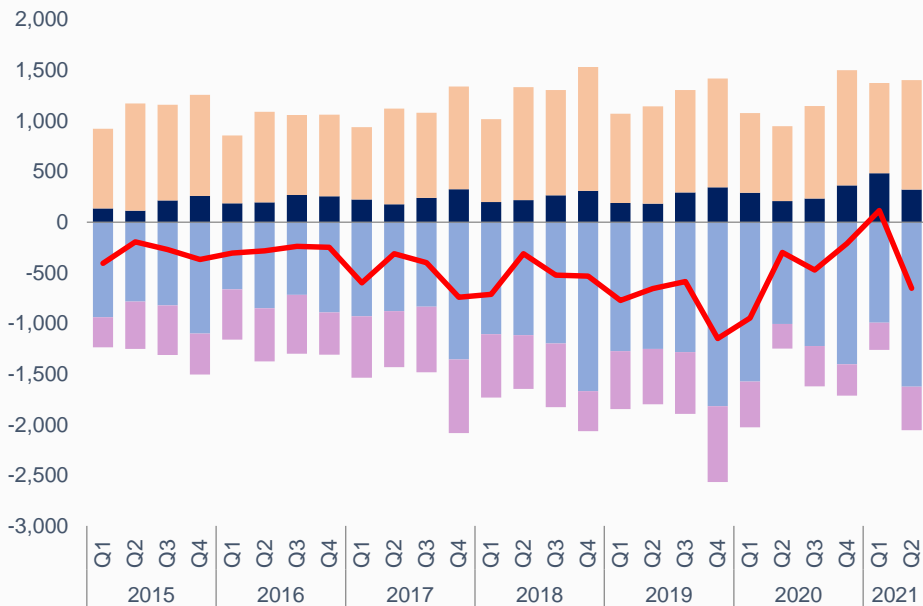
Најзначајнији увозни производи у периоду јануар–септембар 2021. године

* Према евиденцији Управе царина, појединачни подаци (без сумирања компанијских групација и холдинга)

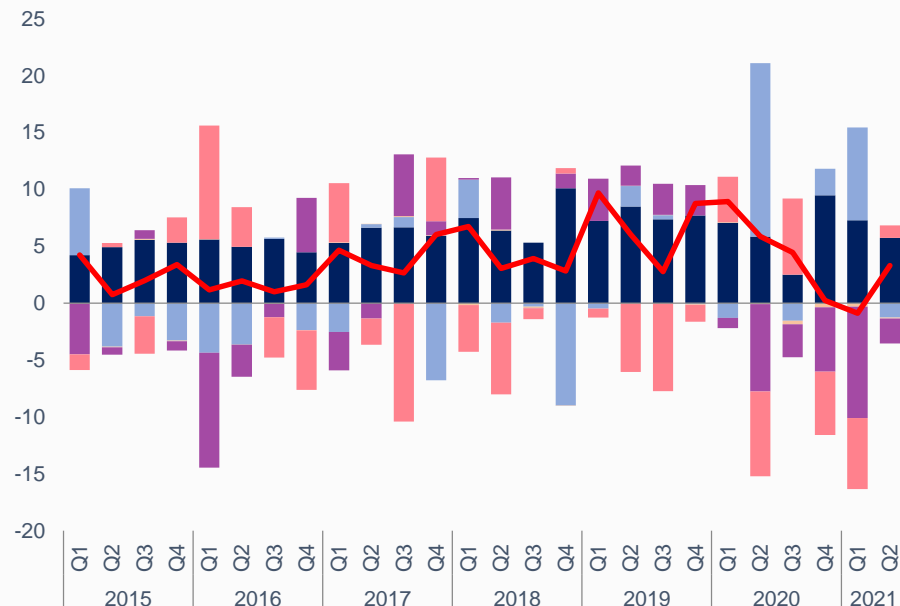
Током првих осам месеци 2021. године, на текућем рачуну платног биланса забележен је дефицит у износу од 1,1 млрд евра, што је смањење од 454,9 мил. евра м.г. Допринос међугодишњем поправљању екстерне позиције потекао је од повећања суфицита у размени услуга и суфицита секундарног дохотка

Платни биланс, мил. евра

■ Салдо робе
■ Примарни доходак
— Дефицит текућег рачуна
■ Салдо услуга
■ Секундарни доходак

Структура финансијског биланса, % БДП

■ Девизне резерве (- значи повећање)
■ Остале инвестиције
■ Финансијски деривати (осим дев. резерви) и опције на акције за запослене
■ Портфолио инвестиције
■ Директне инвестиције
— Финансијски рачун

Извор: НБС

Укључени су међукомпанијски кредити и реинвестирана добит.

На рачуну роба и услуга забележен је дефицит у износу од 2,7 млрд евра, што представља смањење од 1,3% у односу на исти период претходне године.

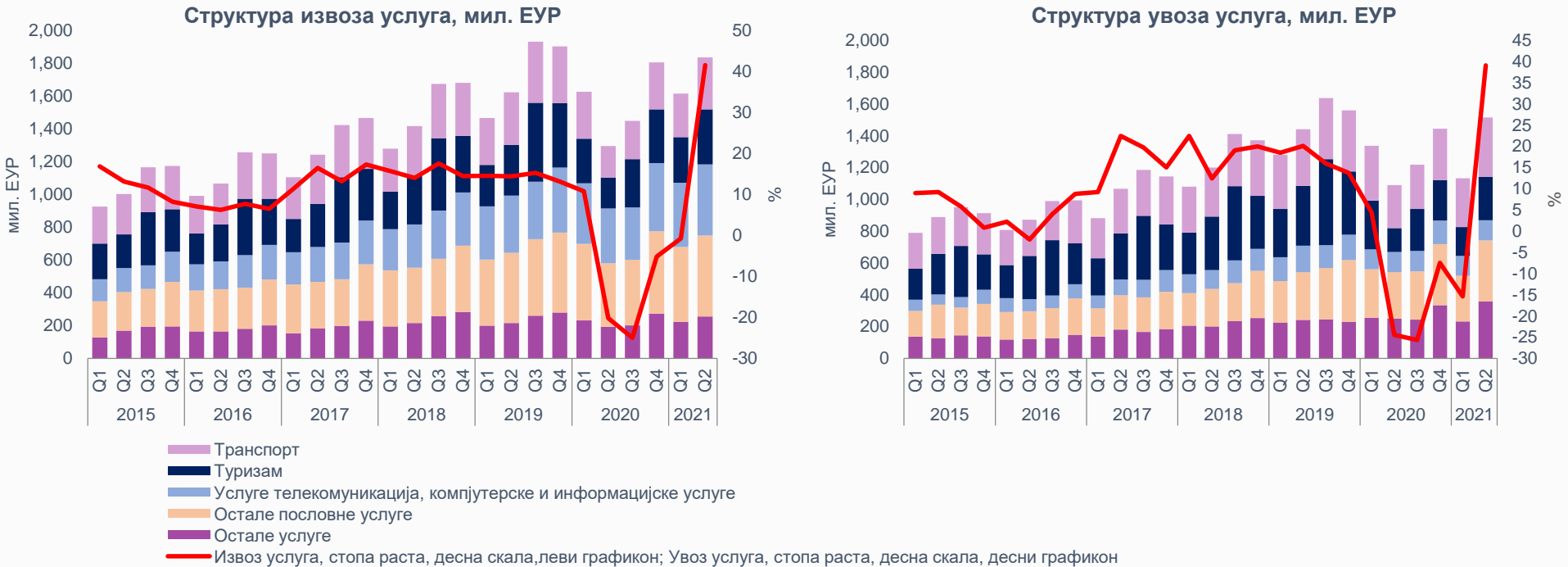
У периоду јануар–август 2021. године, робни дефицит је износио 3,7 млрд евра и виши је за 272,2 мил. евра м.г, док је суфицит у размени услуга повећан за 308,3 мил. евра и износио је 968,8 мил. евра.

У посматраном периоду остварен дефицит примарног дохотка био је виши за 9,6% (повећање од 89,9 мил. евра), а суфицит секундарног дохотка за 23,8% и износио је 2,7 млрд евра, највећим делом услед повећаног прилива дознака из иностранства.

У првих осам месеци 2021. године, нето прилив СДИ износио је 2,4 млрд евра, што представља раст од 46,1% међугодишње. Укупан прилив по основу СДИ износио је 2,6 млрд евра.

Нето прилив портфолио инвестиција у посматраном периоду износио је 649,0 мил. евра.

У првих осам месеци 2021. године, у спољнотрговинској размени услуга остварен је суфицит који је био већи за 46,7% мг. одређен вишим суфицитом у туристичком сектору и ИКТ. Лични трансфери из иностранства повећани су за 18,2% у односу на исти период претходне године.

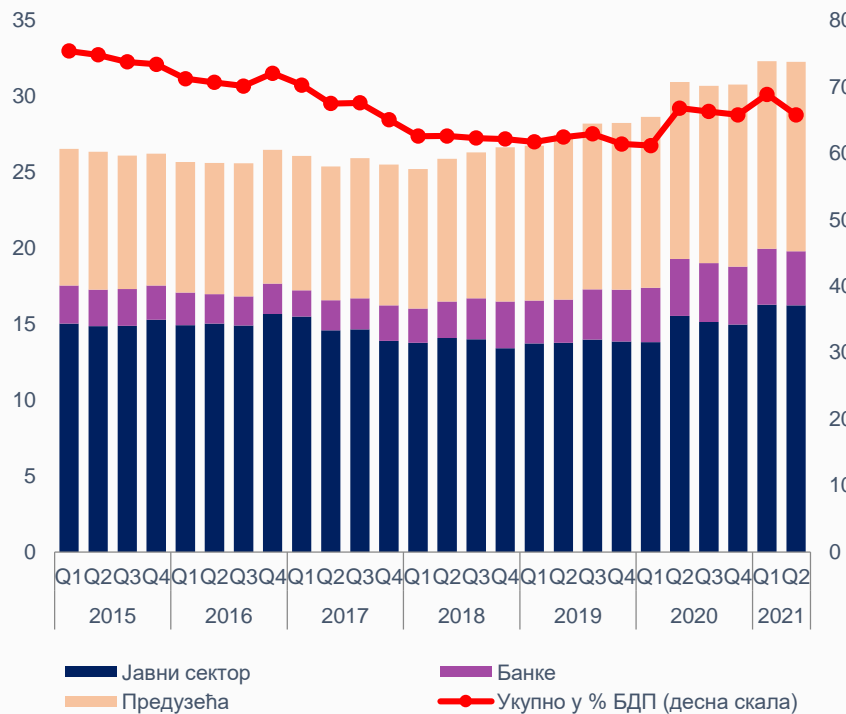

* Текући трансфери између резидентних и нерезидентних домаћинстава.

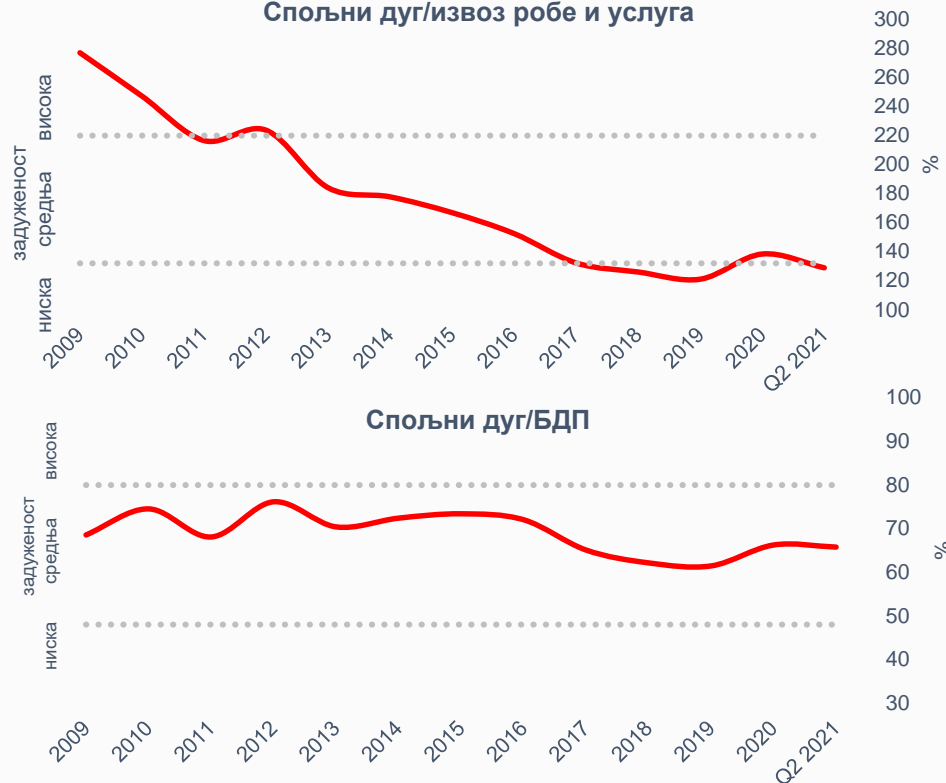
Извор: НБС

На крају другог квартала 2021. године укупан спољни дуг износио је 65,8% БДП.

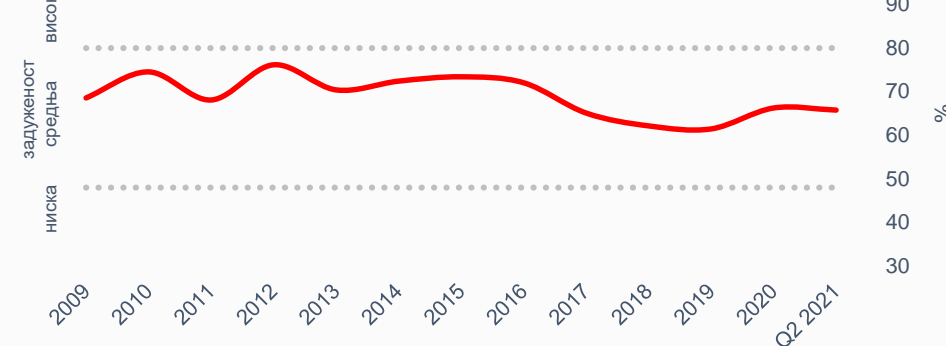
Спољни дуг, у млрд евра

Спољни дуг/извоз робе и услуга

Спољни дуг/БДП

Задуженост предузећа је повећана за 507,0 мил. евра, а банкарски сектор је смањио задуженост за 260,3 мил. евра у поређењу са крајем претходне године. Истовремено задуженост јавног сектора је повећана за 1,3 млрд евра.

На крају другог квартала 2021. године, у поређењу са крајем 2020. године рацио спољни дуг према извозу је смањен, док је рацио спољни дуг према БДП остао на непромењеном нивоу.

Према критеријумима Светске банке*, тренутни ниво спољног дуга према извозу, као и према БДП Србију сврстава у ред средње задужених земаља.

* Према критеријумима Светске банке, земља је ниско задужена ако је однос спољног дуга и извоза робе и услуга испод 132%, а високо задужена ако је тај однос изнад 220%. Према истим критеријумима, земља је ниско задужена ако је однос спољног дуга и БДП испод 48%, а високо задужена ако је тај однос изнад 80%.

ТРЖИШТЕ РАДА

❖
Формална запосленост у септембру већа
за 3,0% мг

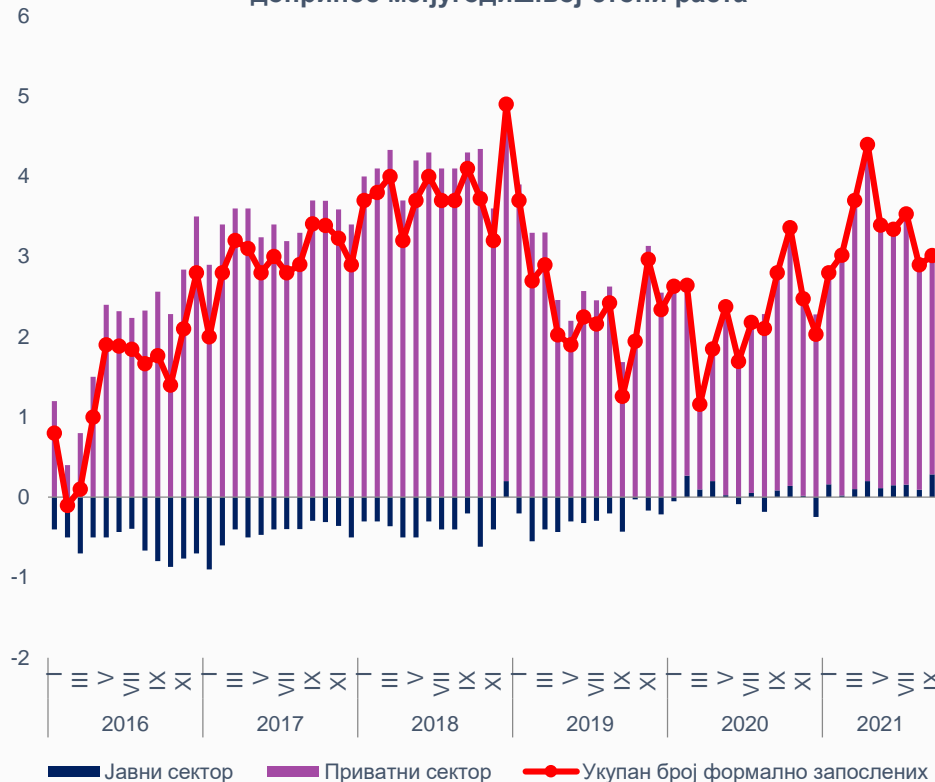
❖
Стопа незапослености у Q2 2021. године
износила је 11,1%

❖
Просечна нето зарада у августу реално
већа за 5,9%, мг

❖
Просечна нето зарада у августу износила
је 64.639 динара

Број формално запослених у септембру према евиденцији ЦРОСО* наставио је са растом и био је међугодишње већи за 3,0%. Према подацима из Анкете о радној снази, током другог квартала 2021. године стопа незапослености је износила 11,1%, док је истовремено, стопа запослености износила 48,3%.

Просечан број формално запослених, допринос међугодишњој стопи раста

Стопа запослености и незапослености према АРС

Број незапослених лица према НСЗ

Успех економског пакета мера верификован је изостанком значајнијих негативних ефеката пандемије на тржиште рада. Очувана су радна места и зараде, како у приватном тако и у јавном сектору, а сценарио осетнијег повећања незапослености је избегнут.

Према ЦРОСО евиденцији повећање запослености у септембру на међугодишњем нивоу готово у потпуности је резултат раста запослености у приватном сектору од 3,8%, док је у јавном сектору број запослених био већи за 1,0%. Посматрано по делатностима најзначајнији међугодишњи раст у септембру је регистрован у прерађивачкој индустрији, трговини и ИКТ.

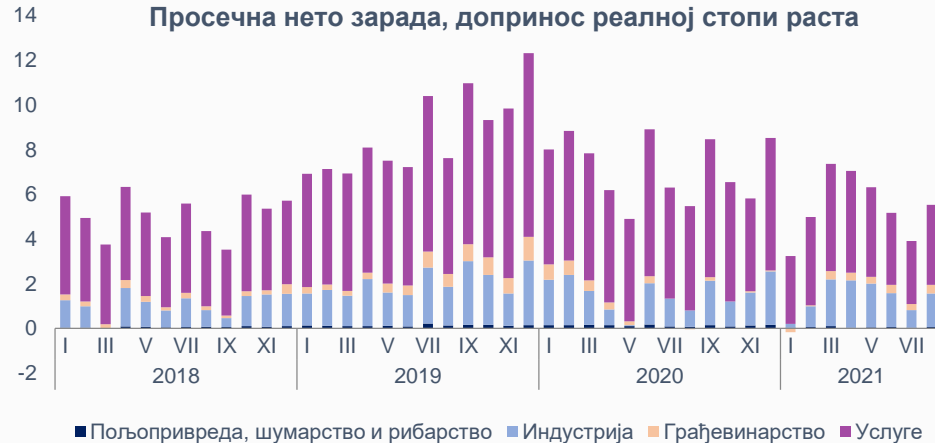
У периоду јануар-септембар запосленост је порасла за 3,3%, мг.

Према подацима Националне службе за запошљавање број незапослених лица у септембру је био мањи за 1,3%.

У другом кварталу 2021. године стопа активности је износила 54,3%, и повећана је у поређењу са истим кварталом претходне године за 4,1 п.п, као резултат, пре свега, бољих епидемијских услова.

* Централни регистар обавезног социјалног осигурања

Добро стање на тржишту рада огледа се у расту зарада, који је резултат, пре свега, опште стабилности економије и привредног раста. Просечна нето зарада је у августу међугодишње повећана за 10,5% номинално, односно 5,9% реално и износила је 64.639 динара.

Секторски посматрано, најзначајнији раст зарада је забележен у прерађивачкој индустрији и трговини. У оквиру јавног сектора највећи раст бележе зараде у здравству.

Међугодишњи реални раст зарада у августу био је вођен повећањем зарада у приватном сектору од 7,6% и потпомогнут растом зарада у јавном сектору за 4,0%. Раст зарада у јавном сектору резултат је одлуке Владе о повећању зарада у јавном сектору, почев од јануара 2021. године, за 5,0% запосленима у здравству, а осталима за 3,5%, као и додатних 1,5% од априла.

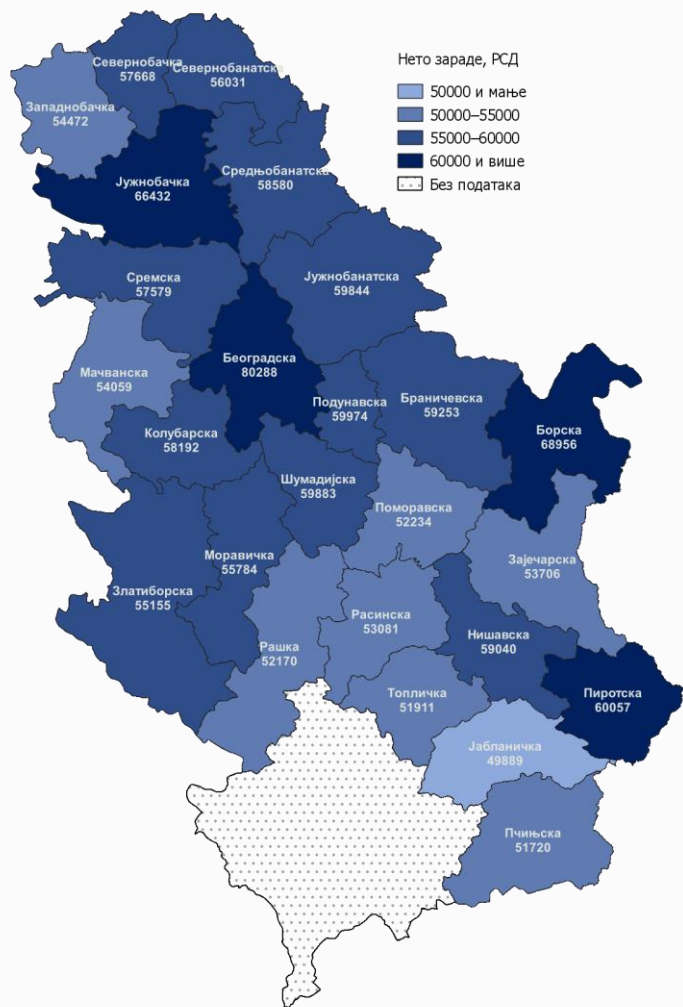
У периоду јануар-август просечна нето зарада је реално повећана за 5,8%, мг.

На општи раст зарада утицала је одлука о повећању минималне цене рада са 172,54 динара по радном часу колико је износила у 2020. години на 183,93 у 2021. години.

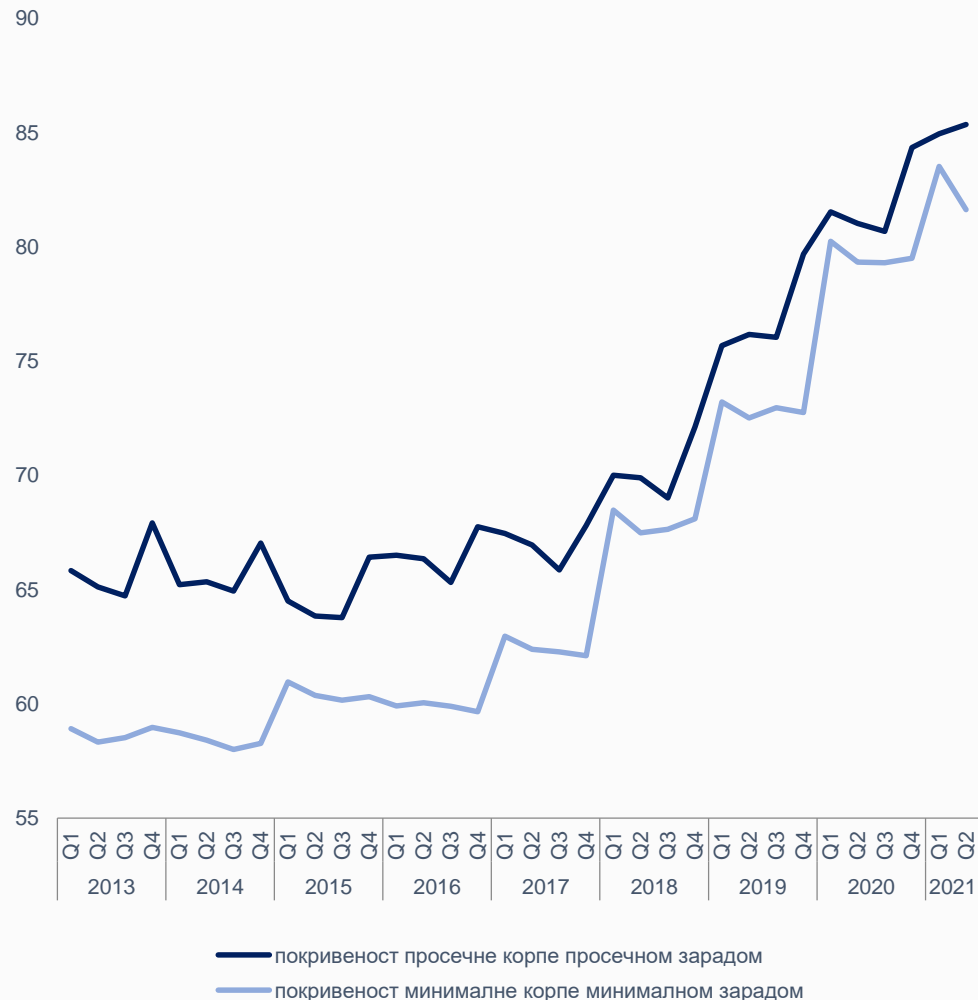
Извор: РЗС, прерачунато у МФИН

Активне мере Владе РС креиране су у смеру смањења идентификованих регионалних и социјалних неједнакости.

Просечне нето зараде по областима, август 2021. године

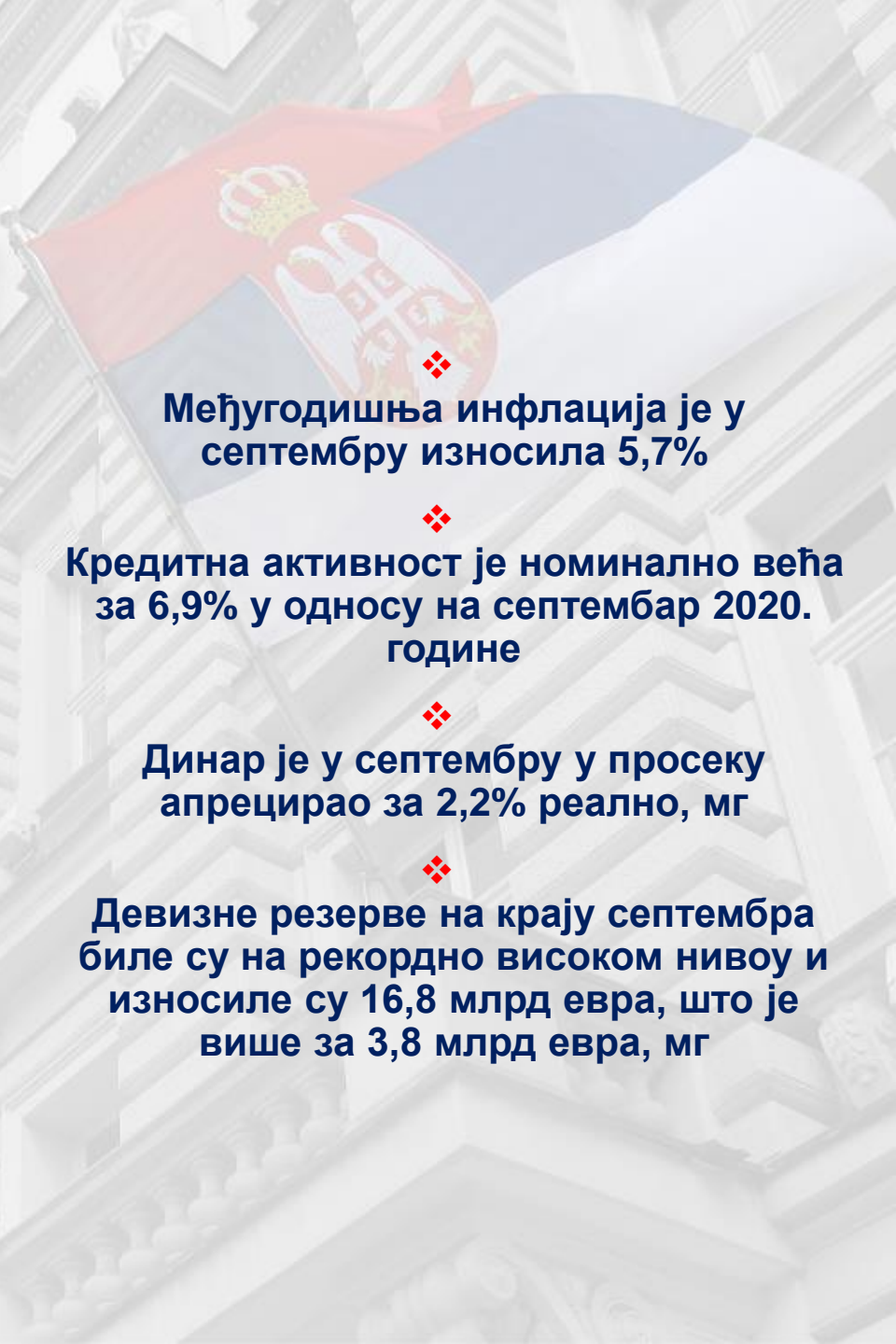
Однос зараде и потрошачке корпе

Регионални критеријум при субвенционисању инвестиција, активна улога државе у социо-економском дијалогу, првенствено по питању минималне цене рада, као и увођење принципа родно одговорног буџетирања обезбедили су континуирано смањење проблема вертикалних и хоризонталних неједнакости.

Извор: РЗС и Министарство трговине, туризма и телекомуникација

МОНЕТАРНА КРЕТАЊА

❖
Међугодишња инфлација је у септембру износила 5,7%

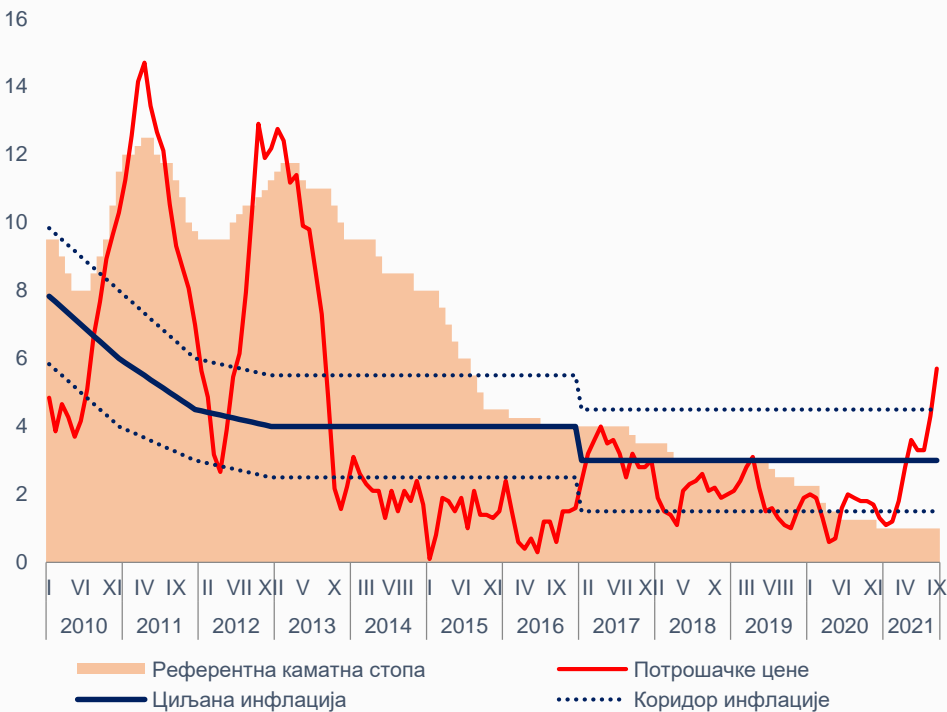
❖
Кредитна активност је номинално већа за 6,9% у односу на септембар 2020. године

❖
Динар је у септембру у просеку апрецирао за 2,2% реално, мг

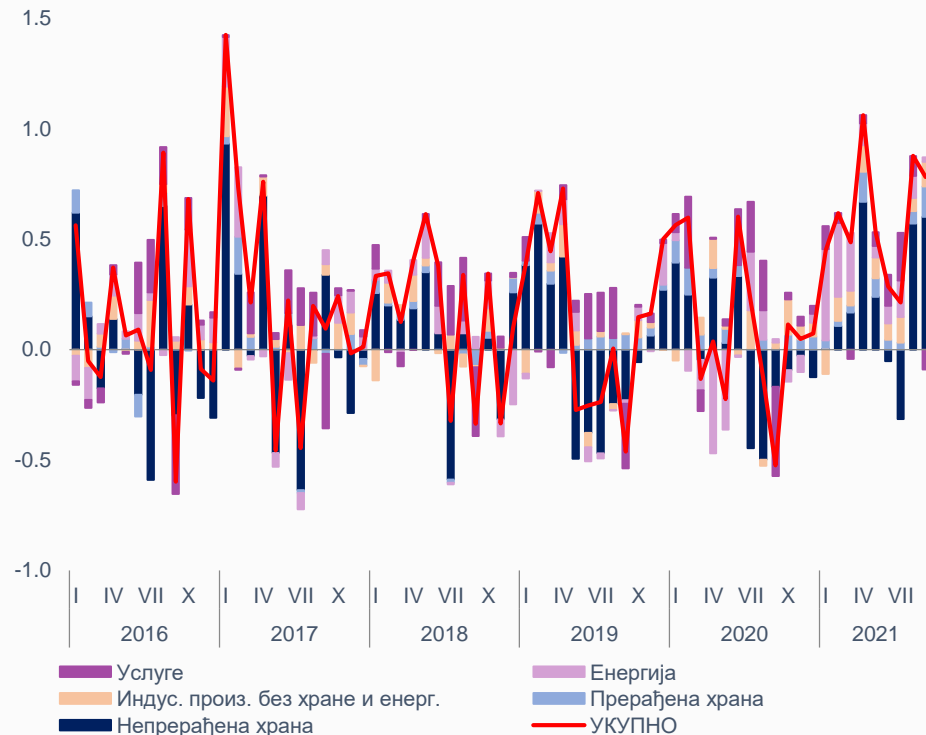
❖
Девизне резерве на крају септембра биле су на рекордно високом нивоу и износиле су 16,8 млрд евра, што је више за 3,8 млрд евра, мг

Инфлација се од средине 2021. године кретала на нешто вишем нивоу у односу на претходни период, што је било последица утицаја фактора привременог карактера. НБС је у новембру задржала референтну каматну стопу на нивоу од 1,00%, при чему ће се монетарни услови поштравати путем повећања репо стопе и повлачењем вишкова ликвидности из банкарског сектора.

Инфлација, међугодишње стопе раста, у %

Доприноси месечној инфлацији, п.п.

На и даље присутне ниске инфлаторне притиске упућује релативно стабилно кретање базне инфлације, која је истовремено била знатно нижа и износила је 2,6%, а на коју је значајно утицала и очувана релативна стабилност девизног курса.

У септембру раст потрошачких цена је био изнад горње границе дозвољеног одступања од циљане инфлације, па је на међугодишњем нивоу износио 5,7%. На овакво кретање инфлације утицали су фактори привременог карактера, пре свега пораст светских цена нафте и примарних пољопривредних производа, застоји у глобалним ланцима снабдевања, али и њена ниска базна вредност. Поред повећања цена нафтних деривата и поврћа, значајнији утицај на раст инфлације у овом периоду имало је и повећање цена меса, електричне енергије, дувана, уља, комуналних услуга, алкохолних пића и услуга ресторана и хотела.

НБС је при доношењу одлуке о задржавању референтне каматне стопе на непромењеном нивоу, имала у виду да се позитивни ефекти претходно донетих обимних монетарних и фискалних мера на економску активност, укључујући и трећи пакет економских мера подршке привреди и грађанима, могу очекивати и у наредном периоду и да повољни финансијски услови могу бити одржани и с нешто мањим степеном експанзивности монетарне политике. Посебно се истиче значај снажне динамике раста домаће економске активности, која је у сва три тромесечја ове године надмашила очекивања.

Извор: РЗС, НБС

Укупна кредитна активност је и у септембру 2021. године наставила да бележи раст, захваљујући ефектима мораторијума, а позитиван допринос пружају и кредити из гарантне шеме.

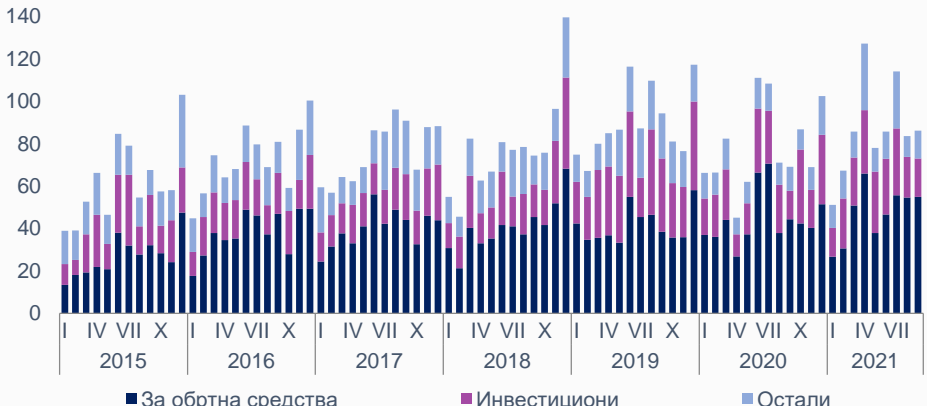
Међугодишње стопе раста кредитне активности

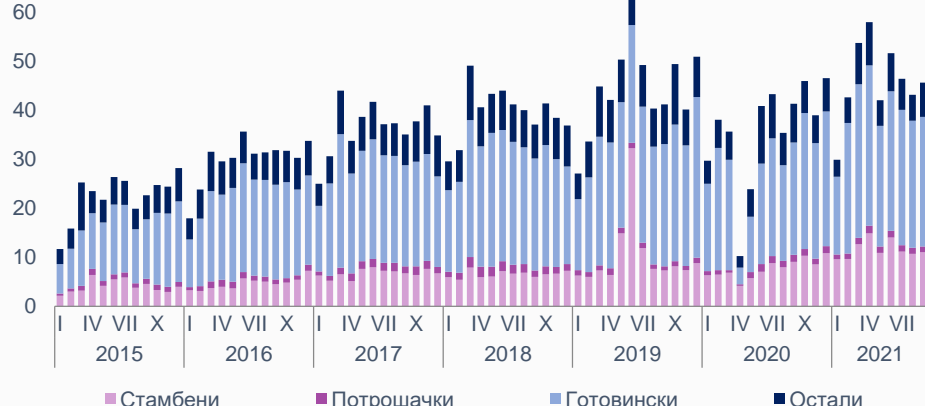
Кредитна активност, доприноси м. стопи

Новоодобрени кредити привреди, млрд динара

Новоодобрени кредити становништву, млрд динара

Позитиван допринос расту кредита дали су и привреда и становништво, а задржана је и повољна структура кредита, пре свега код привреде, где је учешће инвестиционих кредита било веће од кредита за обртна средства. На крају септембра рацио проблематичних кредита износио је 3,6%.

У септембру је регистровано номинално повећање пласмана привреди од 5,2%, а кредитна активност становништву је порасла по стопи од 8,9%, м.г., номинално. Каматна стопа на укупне новоодобрене динарске кредите је повећана за 0,2 п.п, м.г, и износила је 6,35%. Укупни новоодобрени кредити су повећани за 19,4%, м.г.

Захваљујући ефектима претходног ублажавања монетарне политике, услови задуживања на домаћем тржишту остали су повољни и током 2021. године, што је наставило да подстиче кредитну активност, уз даљи раст учешћа динарских кредита у укупним кредитима.

Извор: НБС

Динар је просечно у септембру 2021. године међугодишње реално апрецирао за 2,2%, док се номинално није мењао. Девизне резерве су у септембру биле веће за 28,9% у односу на исти месец претходне године и износиле су 16,8 млрд евра.

Кретање девизног курса и интервенције НБС на међубанкарском девизном тржишту

Реални и номинални курс, индекси децембар 2010=100

Покривеност увоза роба и услуга девизним резервама

Девизне резерве и девизна штедња становништва, млрд ЕУР

* Према последње расположивом податку из платног биланса НБС.

Кретања на девизном тржишту карактерише релативна стабилност девизног курса, упркос негативним ефектима коронавируса.

Ради ублажавања прекомерних краткорочних осцилација курса динара НБС је у септембру интервенисала на међубанкарском девизном тржишту нето куповином девиза у износу од 135 мил. евра.

Девизне резерве НБС су крајем септембра биле више за 1,2 млрд. евра у односу на претходни месец, што је првенствено резултат прилива по основу две емисије еврообвезница у еврима.

Извор: НБС

ФИСКАЛНА КРЕТАЊА

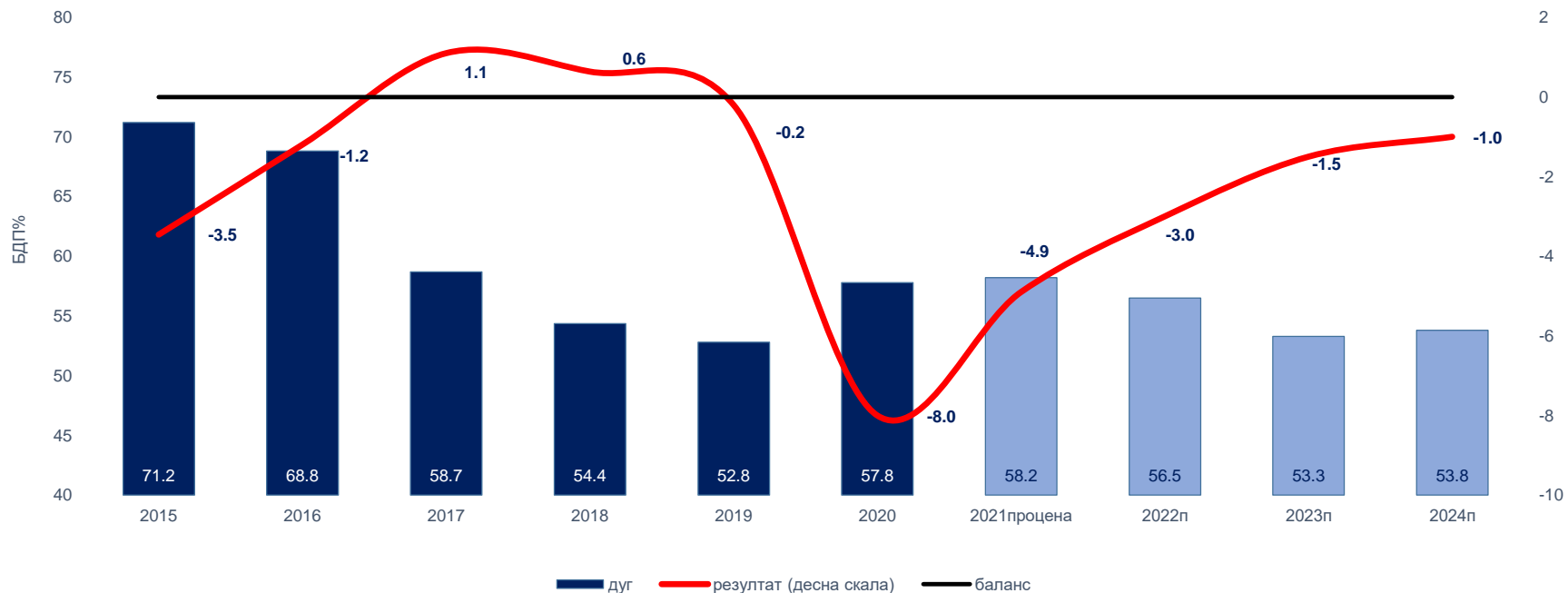
❖
Фискални дефицит опште државе у 2021. години износиће 4,9% БДП, јавни дуг 58,2% БДП

❖
Највећи део фискалног дефицита у 2020. и 2021. години односи се на мере подршке привреди. Боља наплата прихода утицала је на ревизију наниже планираног дефицита у поређењу са првим ребалансом

❖
У средњорочном периоду очекује се смањење нивоа дефицита и враћање на резултат близак балансу, уз пад нивоа јавног дуга на 53,8% БДП у 2024. години

❖
У наредној години планирани дефицит је 3% БДП. Фискални оквир за 2022. годину предвиђа смањење пореског оптерећења зарада, умерени раст зарада у јавном сектору и раст пензија. Фискални простор обезбеђује очување животног стандарда и наставак инфраструктурног инвестиционог циклуса

Фискални резултат и дуг опште државе, % БДП

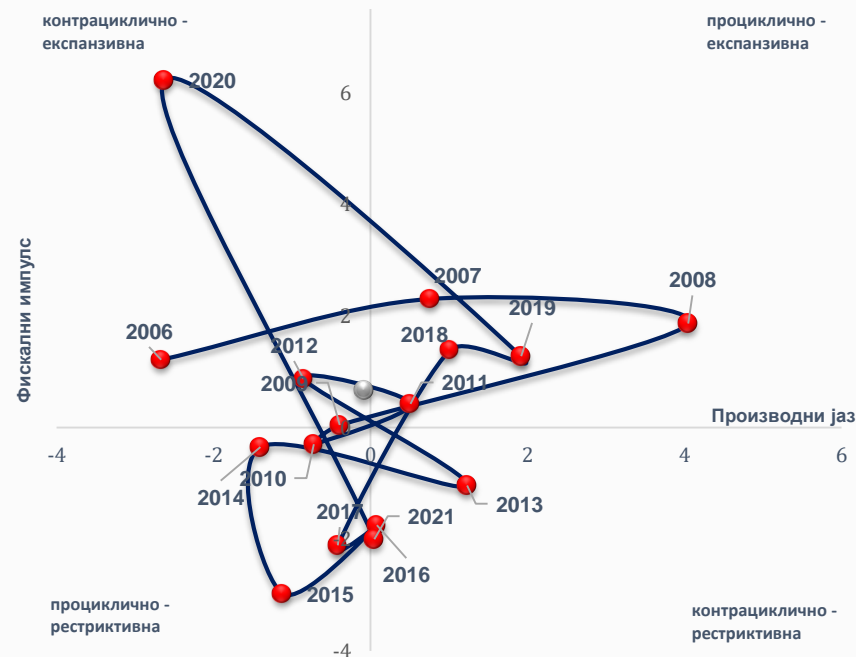
У наредном средњорочном периоду предвиђено је умерено смањење дефицита опште државе како би се путем фискалне политике обезбедила потребна флексибилност националне економије на евентуалне екстерне шокове. То се, пре свега, односи на расходну страну, у виду повећања јавних инвестиција, као и додатног улагања у здравствени систем. На приходној страни приоритет ће остати даље смањење пореског оптерећења зарада и наставак борбе против пореске евазије и сиве економије.

Циклично прилагођени и структурни фискални биланс

Производни јаз, циклично прилагођени и структурни фискални биланс у периоду 2005–2024. год, % БДП

Карактер фискалне политике и производни јаз за период 2006–2021. године

Структурна фискална позиција земље није значајно нарушена, због тога што су спроведене мере помоћи привреди из домена фискалне политике временски ограниченог карактера. Фискална политика у 2021. години је умерено рестриктивна и по карактеру неутрална, највећим делом због креираног новог пакета економске помоћи привреди и становништву. У периоду од 2022. до 2024. године контрациклични карактер фискалне политике је нешто израженији, услед постављених циљева уравнотежења и стабилизације јавних финансија, у условима позитивног производног јаза.

* За оцену циклично прилагођеног фискалног биланса коришћена је дезагрегирани приступ ОЕЦД методологије. Детаљнији опис коришћене методологије може се пронаћи у Фискалној стратегији за 2013. годину са пројекцијама за 2014. и 2015. годину или путем линка <http://www.mfin.gov.rs/pages/article.php?id=8626>.

** Структурни примарни биланс се добија искључивањем прихода и расхода по основу камата, као и једнократних прихода и расхода из циклично прилагођеног резултата.

*** Карактер фискалне политике се оцењује комбиновањем производног јаза и тзв. фискалног импулса. Фискални импулс дефинише фискалну политику као експанзивну или рестриктивну и у овом случају је добијен као разлика два узастопна структурна примарна биланса.

Проактивни одговор Србије на пандемију COVID-19 у 2020. години

Влада је предузела проактивне мере за сузбијање негативних ефеката глобалне пандемије COVID-19 и пружања подршке својој локалној економији. Србија је ушла у кризу са снажном фискалном позицијом и ниским јавним дугом, захваљујући кредибилним фискалним мерама током последњих година

	% БДП	
Мере пореске политике	Одложено плаћање пореза на зараде и доприноса за приватни сектор током ванредног стања и за један додатни месец; приватне компаније ће ове обавезе отплаћивати на рате, али не пре јануара 2021. године	3,1
	Одложено плаћање аконтације за други квартал 2020. пореза на добит правних лица	0,4
	Ослобађање од плаћања ПДВ за све донаторе	–
	Укупно	3,4
Директна подршка приватном сектору	Директна подршка предузетницима који плаћају паушални порез и предузетницима који плаћају порез на стварне приходе, микро, малим и средњим предузећима у приватном сектору - три месеца исплата нето минималне зараде и још два додатна месеца исплата 60% нето минималне зараде	2,3
	Директна подршка великим приватним компанијама - подршка у износу од 50% нето минималне зараде (за време ванредног стања) запосленима који су добили решење о престанку рада (на основу чл. 116 и 117 Закона о раду).	0,1
	Директна подршка хотелијерском сектору - 350 € по кревету, 150 € по соби	0,03
	Директна подршка угоститељима, туристичким агенцијама, хотелима и rent a car агенцијама (износ од 30.000 РСД)	0,05
	Директна подршка спортским клубовима	0,02
	Укупно	2,5
Мере за очување ликвидности приватног сектора	Програм финансијске подршке током кризе COVID-19 преко Фонда за развој Републике Србије	0,4
	Гарантне шеме за подршку економији током кризе COVID-19	4,4
	Укупно	4,8
Остале мере	Мораторијум на дивиденде до краја године, искључујући јавна предузећа и губитак прихода који произлази из дивиденди	0,3
	Мере повећања зарада и друга директна новчана помоћ (10% повећање плата здравствених радника, директна новчана помоћ од 4.000 РСД свим пензионерима, подршка пољопривредним произвођачима, нова додатна помоћ свим пензионерима у износу од 5.000 и Covid бонус за раднике у здравству)	0,5
	Фискални подстицај - подстицање домаће тражње	1,3
	Укупно	2,0
Процена утицаја фискалних мера	Укупно	8,4
Укупан пакет мера	Укупно	12,8

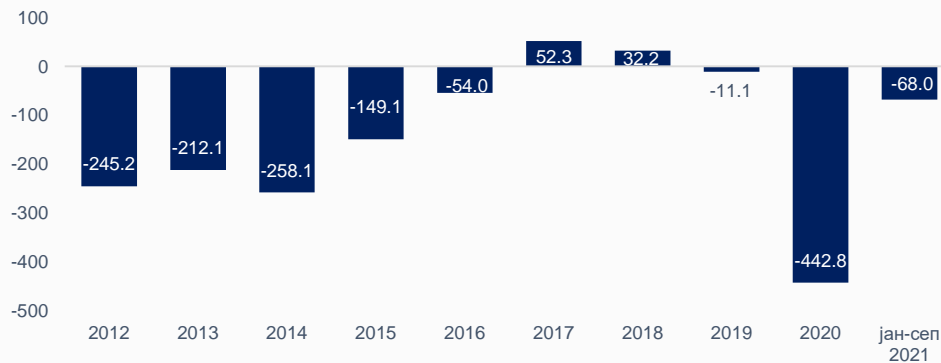
Пакет мера за подршку привреди и становништву у 2021. години

Позитивни ефекти претходног програма економске подршке пренели су се и на почетак 2021. године, али продужено деловање пандемије, са неизвесним временским трајањем, условило је потребу за новим пакетом подршке привреди и становништву

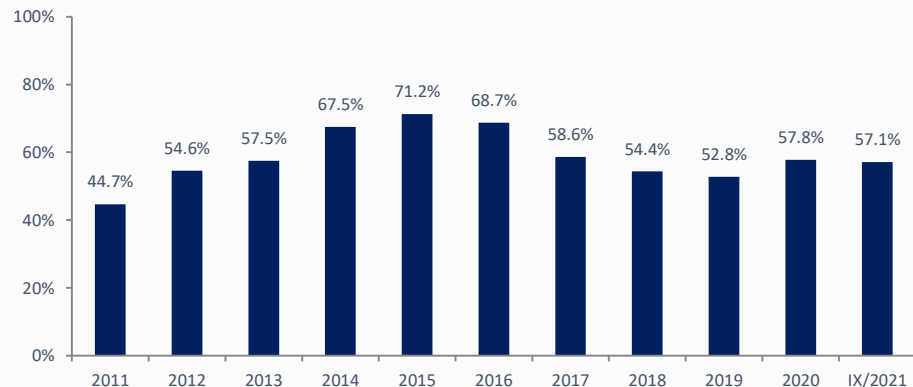
Директна подршка приватном сектору	у % БДП
Директна подршка приватном сектору - 3 месеца 50% минималне зараде свим предузетницима, микро, малим, средњим и великим предузећима	0,8
Директна помоћ хотелима у градским срединама	0,0
Директна секторска подршка - угоститељство, туристичке агенције, хотели и rent a car агенције	0,1
Самостални уметници	0,0
Директна секторска подршка - сектор превозника путника у друмском саобраћају и аутобуских станица - 600 € по аутобусу	0,0
Укупно	1,0
Мере за очување ликвидности приватног сектора	
Продужење постојеће гарантне шеме за подршку економији током кризе COVID-19	1,0
Успостављање нове гарантне шеме за подршку најугроженијим секторима/предузећима	1,0
Укупно	1,9
Остале мере	
Фискални подстицај - подстицање домаће тражње	1,2
Бонус за вакцинацију	0,1
Укупно	1,3
Процена утицаја фискалних мера	2,3
Укупан пакет мера	4,2

У периоду јануар-септембар 2021. године остварен је дефицит опште државе у висини од 68 млрд динара, док је јавни дуг на нивоу од 57,1% БДП

Фискални резултат опште државе у периоду 2012. – септембар 2021. године

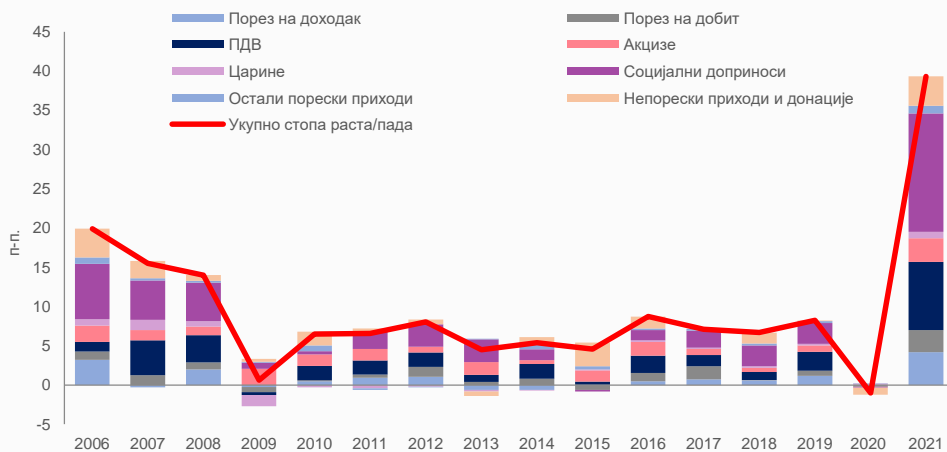

Јавни дуг опште државе у % БДП у периоду 2011.- септембар 2021. године

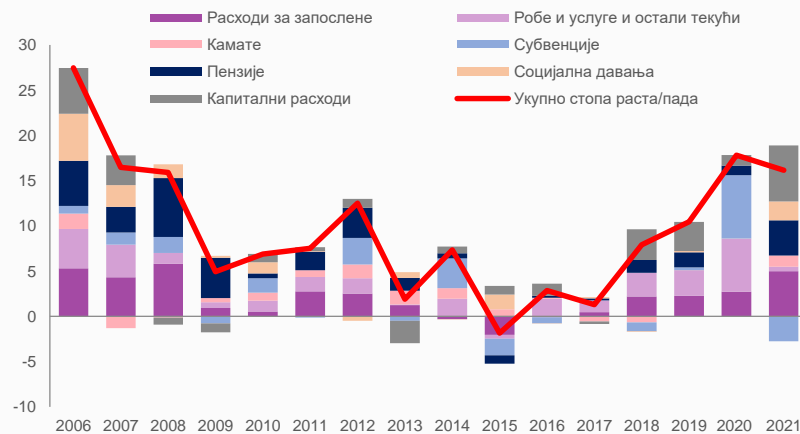

На нивоу опште државе у периоду јануар-септембар 2021. године забележен је фискални дефицит у износу од 68 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 30 млрд динара. У посматраном периоду приходи су остварили раст од 39,3%, услед боље наплате социјалних доприноса, док су расходи остварили раст од 16,1 %.

Доприноси годишњој стопи раста прихода у периоду 2006. - септембар 2021. године

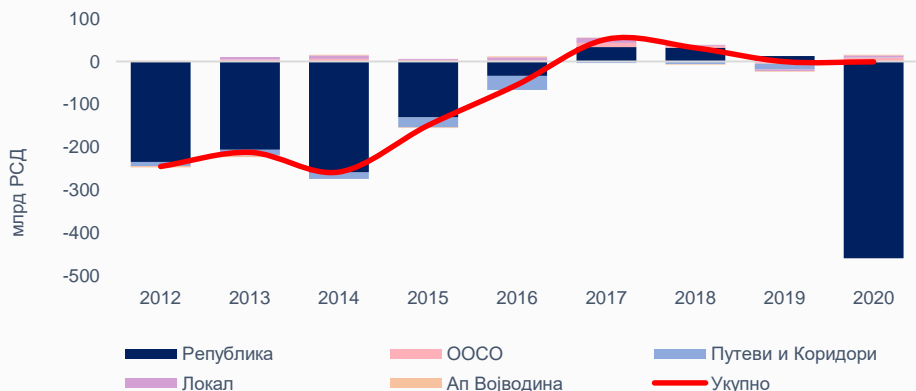

Доприноси годишњој стопи раста расхода у периоду 2006.- септембар 2021. године

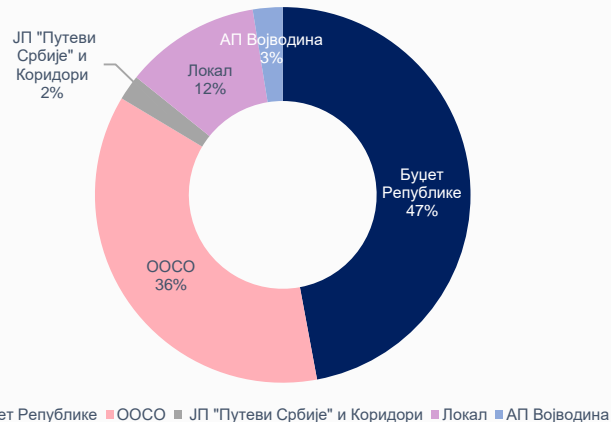

У периоду јануар-септембар 2021. године у буџету Републике забележен је дефицит од 93 млрд динара

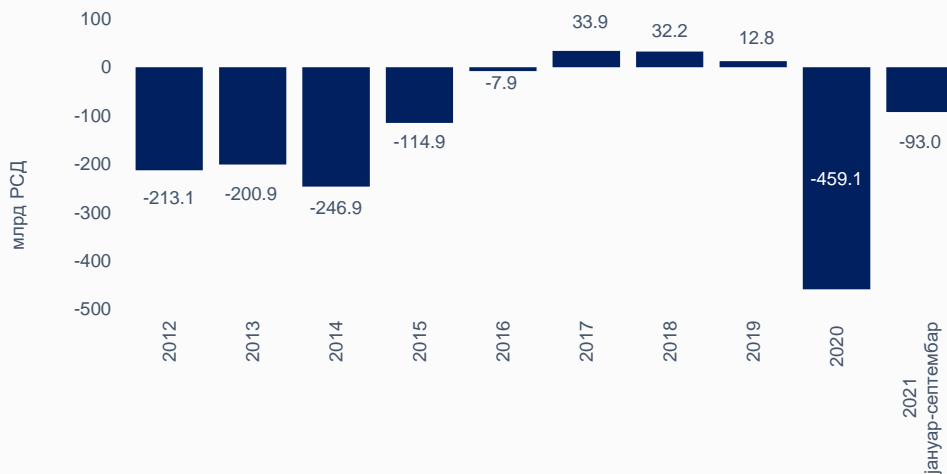
Консолидовани резултат опште државе по нивоима власти за период 2012–2020. године

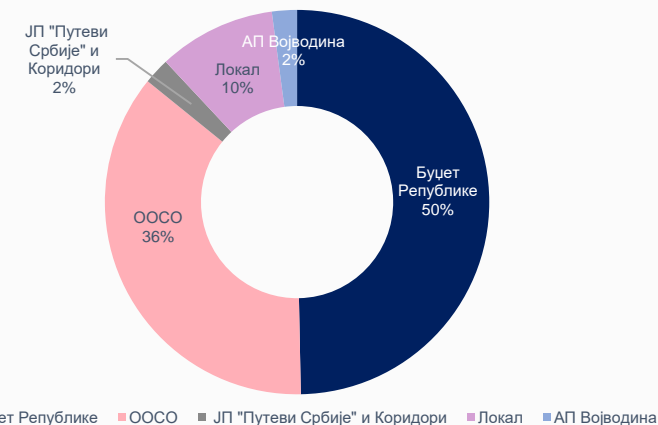
Структура консолидованих јавних прихода по нивоима власти у периоду јануар-септембар 2021. године, у %*

Фискални резултат буџета Републике у периоду 2012. - септембар 2021. године

Структура консолидованих јавних расхода по нивоима власти у периоду јануар-септембар 2021. године, у %*

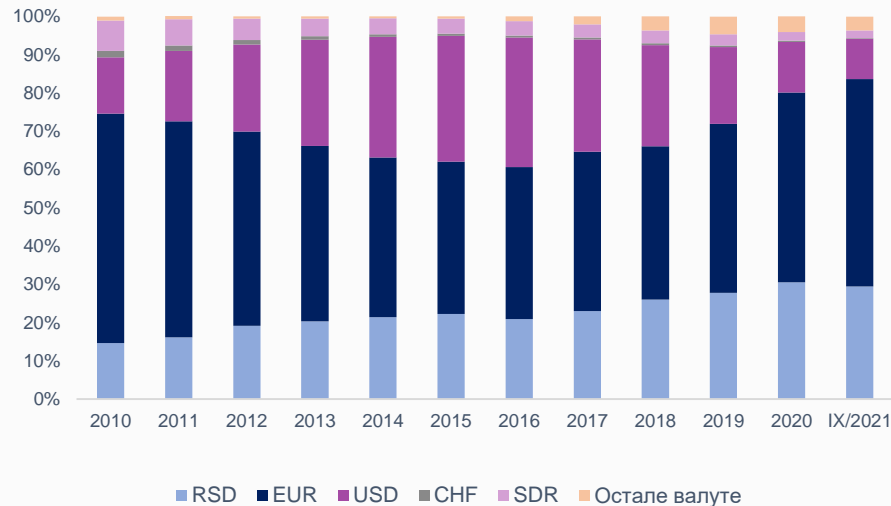
Посматрано по нивоима власти, у републички буџет се слива највећи део јавних прихода, док на расходној страни, поред буџета Републике значајно учешће имају фондови обавезног социјалног осигурања

Дуг централног нивоа власти на крају септембра 2021. године износи 56,5% БДП

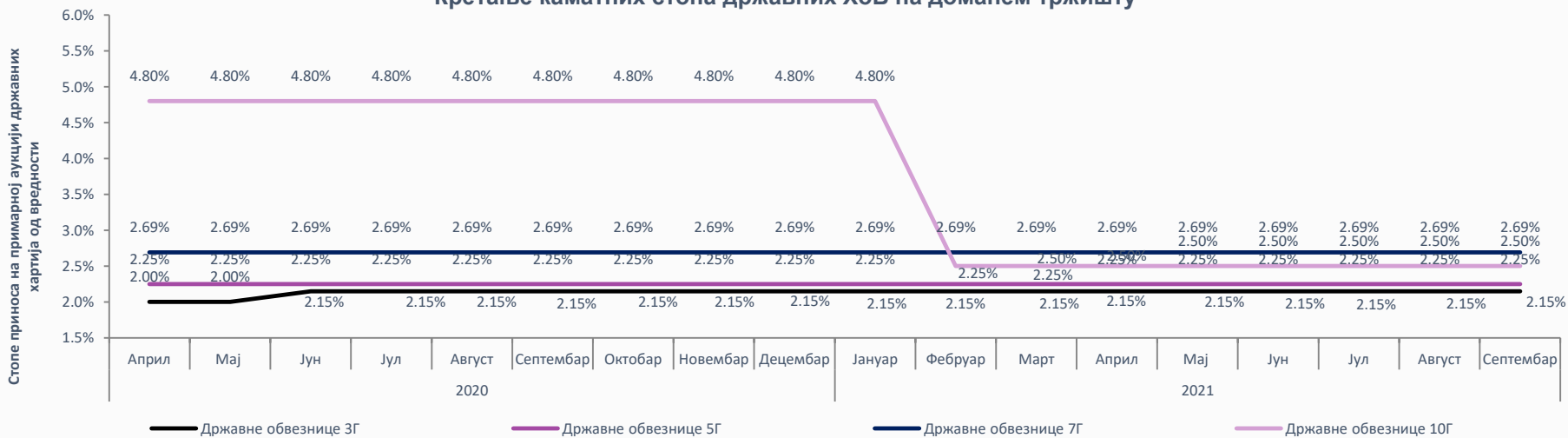
Учешће јавног дуга Републике Србије у БДП*

Валутна структура јавног дуга централне државе у периоду 2010- септембар 2021.године

Кретање каматних стопа државних ХоВ на домаћем тржишту

Последња реализована стопа на аукцијама државних хартија од вредности на месечном нивоу

Кредитни рејтинг Републике Србије и земаља у региону

**STANDARD
& POOR'S**

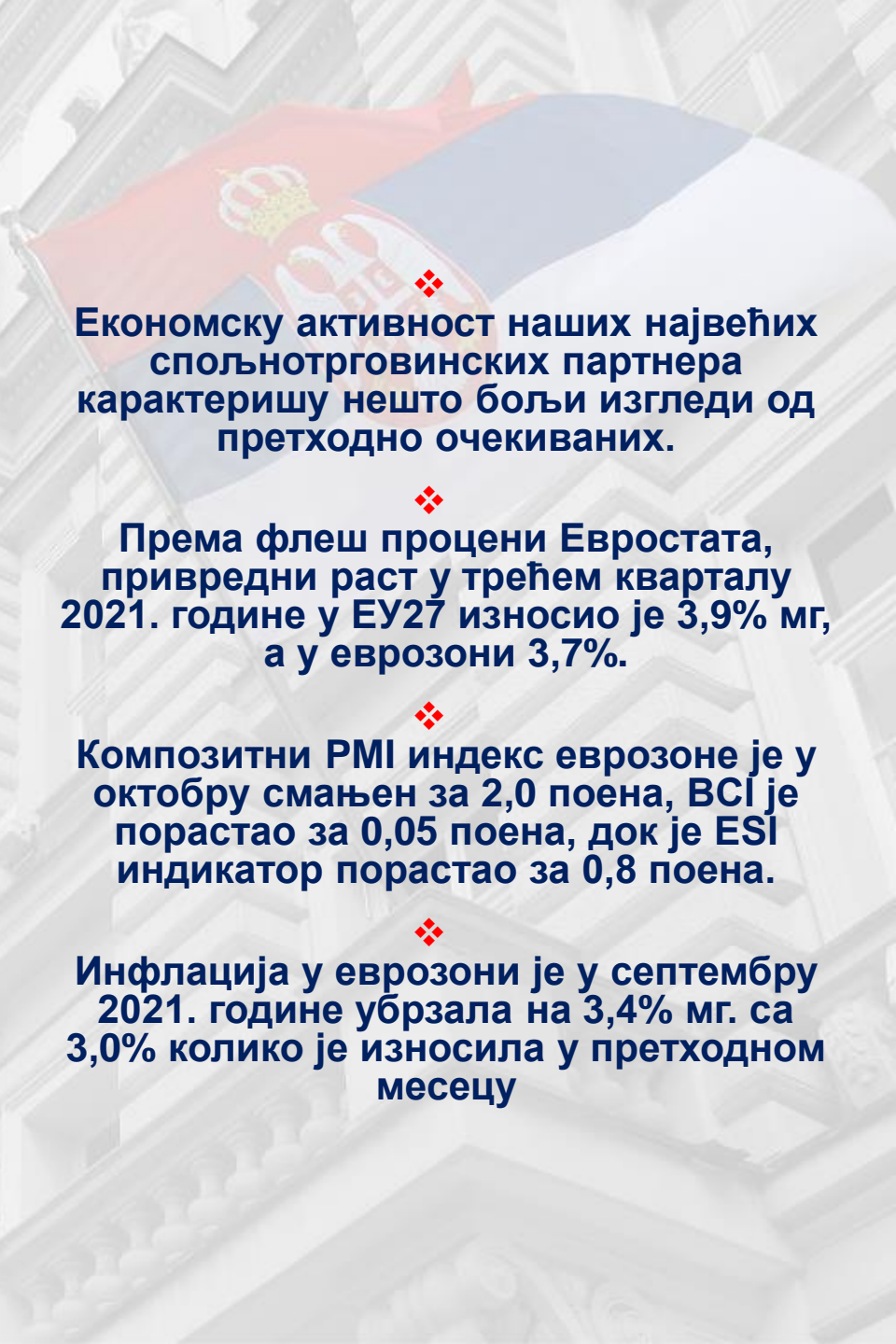
FitchRatings

MOODY'S

	Рејтинг	Промена	Рејтинг	Промена	Рејтинг	Промена
Србија	BB+	нема промене	BB+	нема промене	Ba2	нема промене
Бугарска	BBB	нема промене	BBB	нема промене	Baa1	нема промене
Хрватска	BBB-	нема промене	BBB-	нема промене	Ba1	нема промене
Мађарска	BBB	нема промене	BBB	нема промене	Baa2	нема промене
Румунија	BBB-	нема промене	BBB-	нема промене	Baa3	нема промене
Македонија	BB-	нема промене	BB+	нема промене	/	нема промене
Босна и Херцеговина	B	нема промене	/	/	B3	нема промене
Црна Гора	B	нема промене	/	/	B1	нема промене

- Standard and Poor's – S&P** – У јуну 2021. године, Рејтинг агенција Standard and Poor's потврдила је кредитни рејтинг Србије на нивоу BB+ уз стабилне изгледе за његово даље повећање. У свом извештају агенција је истакла да је ниво кредитног рејтинга на нивоу BB+ резултат дугогодишње макроекономске стабилности, високог нивоа девизних резерви и уређених јавних финансија. Захваљујући мерама фискалне дисциплине Владе Републике Србије у претходном периоду, као и мерама фискалне консолидације, Србија је ушла у ову кризу знатно спремнија и са боље уравнотеженим финансијама у односу на кризу пре десет година. Такође смањеном јавног дуга у претходним годинама створено је довољно фискалног простора, тако да фискална политика у условима кризе може да подржи додатно задуживање за опоравак економије од негативног утицаја пандемије и да успори економски пад српске привреде.
- Fitch Ratings** – У септембру 2021. године, агенција Fitch Ratings потврдила је кредитни рејтинг Републике Србије на нивоу BB+ са стабилним изгледом за даље побољшање. Добри економски резултати Србије остварени у периоду пре и задржани током пандемије, као и успешно спроведене мере фискалне консолидације, резултирали су постизањем стабилних и одрживих јавних финансија стварајући услове за економски опоравак и дугорочни одрживи макроекономски развој. Све то омогућило је Влади Републике Србије да у условима глобалне кризе, изазване вирусом COVID-19, правовремено и брзо реагује великим пакетом мера подршке привреди и грађанима и да тако потенцијалне негативне последице кризе сведе на најмању могућу меру.
- Moody's** – У марту 2021. године, рејтинг агенција Moody's повећала је кредитни рејтинг Републике Србије на "Ba2" са "Ba3" уз стабилне изгледе за даље побољшање. Основни фактори, који су допринели унапређењу кредитног рејтинга, су отпорност српске економије на последице изазване пандемијом коронавируса, стабилан ниво средњорочног раста, као и очекивања да ће индикатори фискалне одрживости у Србији и даље бити изнад просека групе земаља са "Ba" кредитним рејтингом. Побољшање кредитног рејтинга у јако нестабилним околностима, услед пандемије коронавируса COVID-19, огромна је потврда економског напретка и резултата које је остварила Република Србија уз континуирану примену мера фискалне консолидације.

МЕЂУНАРОДНО ОКРУЖЕЊЕ

❖
Економску активност наших највећих спољнотрговинских партнера карактеришу нешто бољи изгледи од претходно очекиваних.

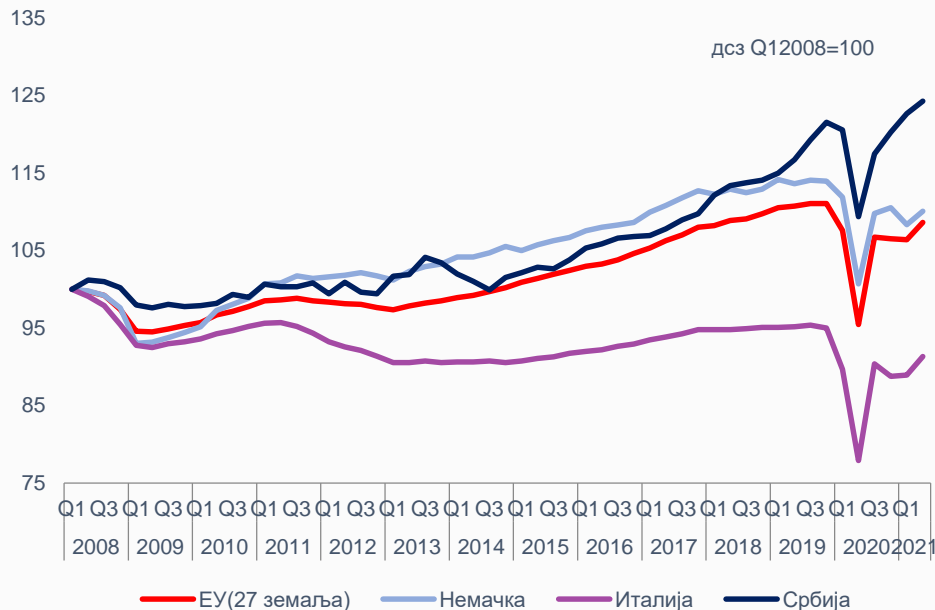
❖
Према флеш процени Евростата, привредни раст у трећем кварталу 2021. године у ЕУ27 износио је 3,9% мг, а у еврозони 3,7%.

❖
Композитни PMI индекс еврозоне је у октобру смањен за 2,0 поена, BCI је порастао за 0,05 поена, док је ESI индикатор порастао за 0,8 поена.

❖
Инфлација у еврозони је у септембру 2021. године убрзала на 3,4% мг. са 3,0% колико је износила у претходном месецу

Према флеш процени Евростата, привредни раст еврозоне и ЕУ у трећем кварталу 2021. године износио је 3,7% и 3,9% мг, респективно.

Кретање БДП главних спољнотрговинских партнера Србије

БДП (реалне стопе раста, %)

	2020	2021*	2022*
Еврозона	-6,3	5,0	4,3
Главни спољнотрговински партнери РС			
Италија	-8,9	5,8	4,2
Немачка	-4,6	3,1	4,6
Босна и Херцеговина	-4,3	2,8	3,2
Румунија	-3,9	7,0	4,8
Руска Федерација	-3,0	4,7	2,9
Црна Гора	-15,2	7,0	5,6

* Пројекција

Извор: ММФ WEO октобар 2021

Економска активност наших највећих спољнотрговинских партнера, пре свега Немачке и Италије, али и у свим другим земљама ЕУ, постепено се опоравља након пада у 2020. години.

Према флеш процени Евростата, Немачка привреда је у трећем кварталу 2021. године забележила раст у односу на претходни квартал од 1,8%, док је међугодишњи раст износио 2,5%. Економију Италије у истом кварталу карактерише раст економске активности од 2,6% у поређењу са претходним кварталом, односно раст од 3,8% у односу на исти квартал претходне године.

Економска кретања у 2020. године била су под снажним негативним утицајем услед пандемије коронавируса, што је условило примену строгих мера у борби против заразе кроз затварање великог броја економија. Тако у овом периоду европска економија улази у изненадну рецесију и бележи највеће смањење производње од Другог светског рада.

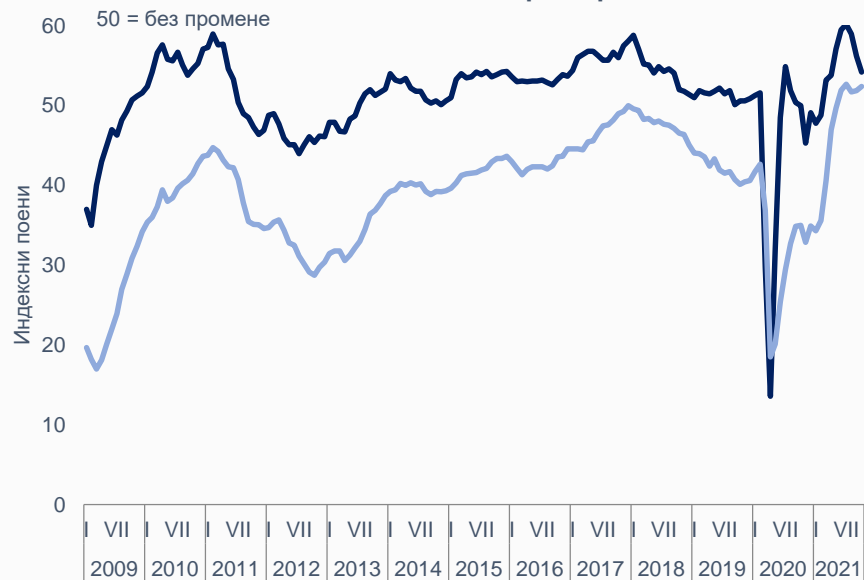
Према октобарским пројекцијама ММФ, пад у еврозони у 2020. години је износио 6,3%, док се очекује раст од 5,0% и 4,3% у 2021. и 2022. години, респективно (побољшано очекивање за 0,6 п.п. и 0,5 п.п., респективно, у односу на априлску пројекцију). Присутан је висок ниво неизвесности у погледу остварења пројекције, при чему су у кратком року ризици и даље асиметрични наниже и у највећој мери тичу се појаве нових сојева вируса и успоравања темпа вакцинације.

ЕЦБ је у септембру донела одлуку да задржи референтну каматну стопу на рекордно ниском нивоу од 0%. Поред тога, ради обезбеђивања ликвидности, привремено ће се наставити са спровођењем додатних операција дугорочног рефинансирања под значајно повољнијим условима.

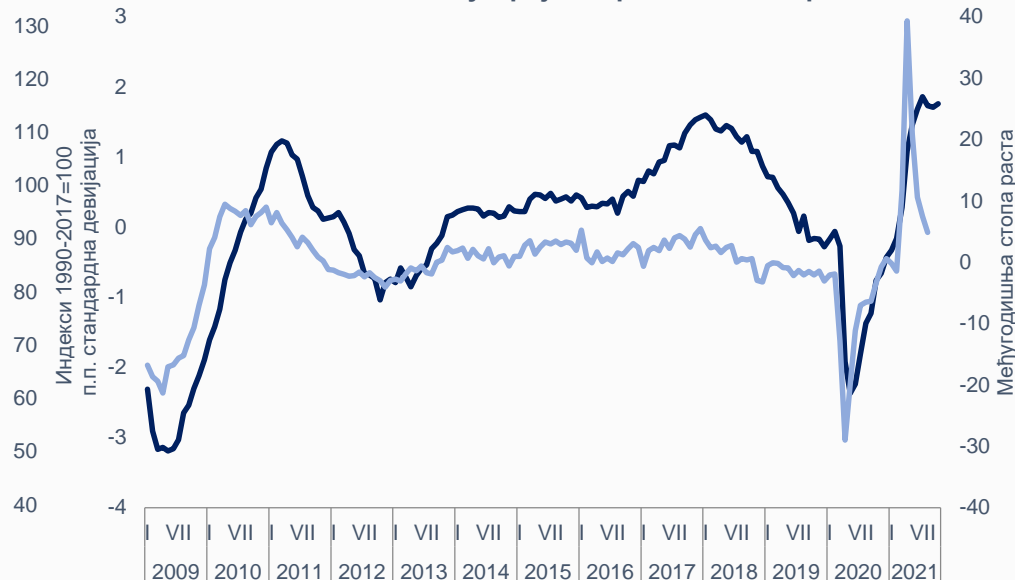
ФЕД је у септембру такође одлучио да задржи референтну стопу на распон од 0,00 до 0,25%.

Након изразито негативних кретања у марту и нарочито априлу 2020. године, као последица пандемије коронавируса, индикатори економске активности и пословне климе у еврозони указују на постепени опоравак.

Економски индикатори еврозоне

BCI индекс и индустријска производња еврозоне

— PMI Composite (лева скала) — ESI (десна скала)

— BCI — Индустријска производња мг, дсз (десна скала)

Извор: IHS Markit, Европска Комисија, Евростат

Композитни PMI индекс еврозоне је смањен са 56,2 поена у септембру на 54,2 поена у октобру, док је ESI индекс порастао на 118,6 поена (раст од 0,8 поена). Кретање ова два индикатора праћено је побољшањем показатеља пословне климе – BCI.

Динамика PMI индекса еврозоне у октобру 2021. године (54,2 поена) указује на даљи раст економске активности будући да је вредност индекса наставила да расте изнад границе од 50 поена. Сектор услуга је наставио да бележи раст економске активности, као и сектор производње.

ESI индикатор је такође забележио раст у октобру, а побољшање расположења у еврозони резултат је раста поверења код сектора услуга, грађевинарства и трговине, док је поверење потрошача забележило пад, а индустрија је остала непромењена. Забележен је и раст BCI индекса на 1,76 поена, што је повећање од 0,05 поена у односу на претходни месец,

PMI композитни индекс еврозоне који објављује компанија Markit Ltd. се базира на оригиналним подацима из анкета прикупљених из репрезентативног узорка од 5,000 производних и услужних предузећа. Методологија израде овог индекса прати промене у запослености, ценама, продаји и залихама. Вредност индекса изнад 50 указује на побољшање економске активности, док вредност испод 50 указује на погоршање.

Индекс економског расположења (ESI) је развијен од стране Генералног директората за привреду и финансије Европске комисије. Добија се на бази одговора на упитник који се спроводи у неколико области: прерађивачка индустрија, грађевинарство, трговина на мало, услуге и финансијске услуге. Вредност индекса изнад 100 указује на побољшање економске активности, док вредност испод 100 указује на погоршање.

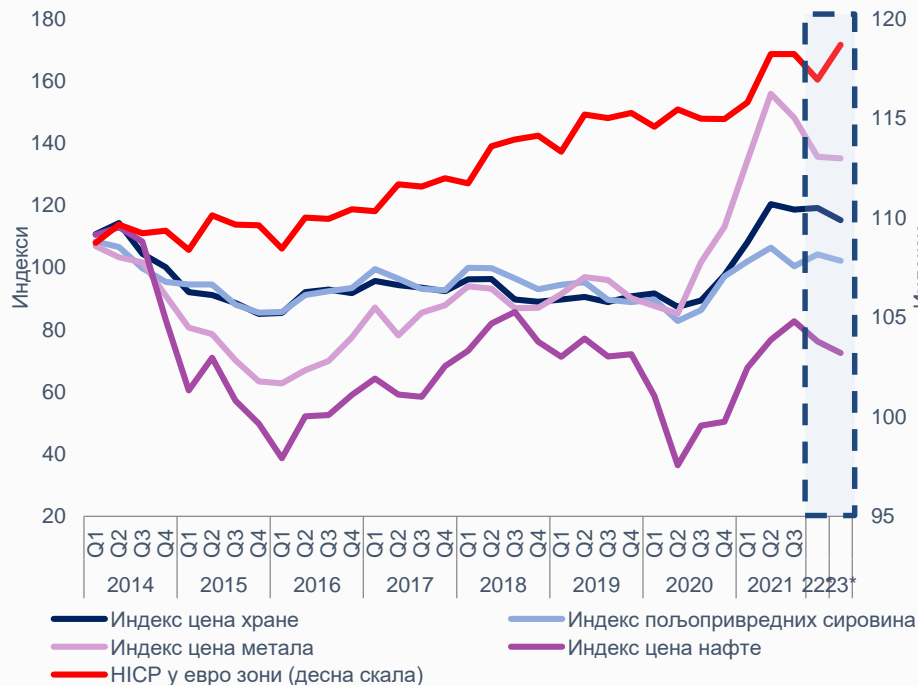
Индикатор пословне климе (BCI) је базиран на процени производње, поруџбина и залиха, као и текућих и будућих очекивања привредника. BCI индекс одступа од индустријског индикатора поверења према броју инпута које процењује, и зато се изражава у облику стандардне девијације.

Међугодишња инфлација у еврозони је убрзала са 3,0% у августу, на 3,4% у септембру 2021. године.

Инфлација, септембар 2021. године, међугодишње стопе, %

Цене сировина, индекси, 2008=100

Извор: ММФ, Евростат

У септембру 2021. године, највећи допринос годишњој стопи инфлације дали су сектори енергије (1,63 п.п.), услуга (0,72 п.п.), индустријских добара (0,57 п.п.) и хране алкохола и дувана (0,44 п.п.).

Укупна инфлација у еврозони је повећана у Q3 2021. у односу на претходни квартал. Према септембарској пројекцији ЕЦБ, очекује се да ће инфлација достићи врх од 2,2% у 2021. години, услед привремених инфлаторних фактора, а затим се очекује повратак на стопе од 1,7% и 1,4% у 2022. и 2023. години, респективно.

Цена нафте типа Урал, према подацима ОПЕК, у септембру је износила 72,65 \$/барел, што је 6,6% више у односу на претходни месец. Од почетка 2021. године, цена је виша за 62,4% у односу на исти период 2020. године, и износила је 66,43 \$/барел.

Цене пољопривредних производа забележиле су пад од 0,6% у септембру 2021. године у односу на претходни месец, док је цена хране опала за 2,5%. Цене основних метала су у просеку смањене за 9,8% у односу на претходни месец, док је цена руде гвожђа забележила пад од 29,8%, а цена бабра је опала за 0,5%. У групи племенитих метала, цена злата је пала за 0,4%, а цена сребра за 3,0%.

Република Србија
Министарство финансија

СЕКТОР ЗА МАКРОЕКОНОМСКЕ И ФИСКАЛНЕ АНАЛИЗЕ И ПРОЈЕКЦИЈЕ

Контакт: macro.fiscal@mfin.gov.rs